

STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY

NO. 10905

DI HAYNTTSAYTIKE VELT-
LITERATURE UN DI OFGABN
FUN DER PROLETARISHER
KUNST

Karl Radek

•

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified.

If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

פראָלעטאריעף פֿון אלע לענדער, סאָרײניקט זיכו

קארל ראדעק

די היינטיקע וועלט-ליטעראטור און די אופגאבן פֿון דער פראָלעטארישער קונסט

פאָרטראָג אפֿן ערשטן אלפארבאנדישן
צוואמענפאָר פֿון די סאָוועטישע שרייבער

פארלאג „עמעס“, מאַסקווע, 1934

דערה אקטעף פון דער איבערזעצונג א. ס. ר. מ. ק. ג.

— סאוויירימ, אלעקסי מאקסי פאָוויטש האָט אינ זיין פאָרטרהאָג מיט ברייטע שטריכן אָנגעוואָרפֿן דאָס בילד פֿונ דער אנטר וויקלונג פֿונ דער ליטערהאמור זינגט דעם מאָמענט, ווען די מענטשהייט, נאָכ ניט קיין צעשפּאַלטענע אפֿ קלאַסן, האָט אינ לידער אונ מינסעלעך אָפּגעשפּיגלט איר קאמפֿ פֿארן לעבן, ביזן מאָמענט פֿונעם אָנהייב צע-פאלונג פֿונ דער בורזשואזער ליטעראטור. די געשיכטע פֿונ דער ליטע-ראטור פֿונ דער קלאַסנרעזעלשאפט איז די געשיכטע פֿונ דעם, ווי די ליטעראטור האָט זיך אָפּגעריסן פֿונעם לעבן פֿונ די פּאָלקיזמאסן.

אפֿ מיטן ביילעך איז אויסגעפאלן די כאַראַקטעריסטיק פֿונעם לעצטן פעריאָד פֿונ דער דאָזיקער ליטעראטור, פֿונעם פעריאָד, ווען אלע פּאָ-האזיטישע, אלע יערידע-טערענע פֿונ דער בורזשואזער ליטעראטור זינגען ארויסגעטראָטן אמבויִלעטסטן.

זעלבסטפֿארשטענדלעך, אז פֿונקט אזוי, ווי די צעפאלונג פֿונעם קאפיטאליזם איז ניט קיין דורכויסיקער פּראָצעס, אפֿ וויפֿל אויב איר נעם פּוילונג-פעריאָד פֿונעם קאפיטאליזם האָבן מיר א דערשניטונג פֿונ ציטווייליקן פּראָגרעס אפֿ געוויסע באצירקן, אפֿ געוויסע געביטן, — פֿונקט אזוי איז די ליטעראטור פֿונעם פּוילנדיקן קאפיטאליזם נאָכ אימישמאנד אפֿ געוויסע געביטן, בא געוויסע נאציעס, אפֿ געוויסע בא-צירקן צו געבן ווערן פֿונ גרויסער קונסט.

די אופגאבע באשטייט אינ דערזען אונ באווייזן די אלגעמיינע ליד-ניע פֿונ דער דאָזיקער אנטוויקלונג.

די היינצטיקע ליטעראטור איז די ליטעראטור, וואָס הייבט זיך אָן פֿונ דער וועלטמיִרלִיכאַמע.

די דריט גרעסטע היסטאָרישע געשעעניש פֿונ די לעצטע צוואנציק יאָר זינגען דער קריטיקער, וואָס לויט אים קאָנטראָלירן מיר דורכ דעם אינהאלט אונ די ריכטונג פֿונ דער וועלט-ליטעראטור. די דאָזיקע דריט געשעעניש זינגען פּאָליטיקע: די וועלטמיִרלִיכאַמע, די אָקטיאָבער-רעוואָלוציע אונ דאָס קומען פֿונ די פּאַשיסטן צו דער מאַכט אינ אַרײַ לענדער. פֿאַר עפֿי-

טעמט קאָן דאָס אויסזען זייער מאָדנע. וואָסזשע איז דעם פאר א כא-
ראקטעריסטיק פונ דער ליטעראטור, וואָס נעמט ניט קיין עסטעטישע
קריטערי, נאָר דעם קריטערי פונ גרויסע היסטאָרישע געשעענישן.
אַבער אין אונדזער סווינע קומט ניט אויס צו אַמפערן זיך וועגן דעם,
אז וויבאלד די ליטעראטור איז אַן אָפּשפּיגלונג פונעם געזעלשאַפּט-
לעבן לעבן, איז, פאָרשטענדלעך, אז די מאַס אירע איז טאקע די באַ-
ציונג צו אוינע אויסערסט גרויסע פאקטן פונ רעד היסטאָרישער אַנט-
וויקלונג, ווי די מילכאָמע, די אַקטיואַבער-דעוואַליוציע און דער פאַ-
שיזם.

די וועלט-ליטעראטור און די מילכאָמע

כאוויירימ, די באציונג פונ דער ברוזשואזער וועלט-ליטעראטור צו דער מילכאָמע ואין דער סאמע גרוגטיקער פאקט, וואָס פונ אימ דארט מעג ארויסגיין אלע שרניבער פונ דער אינטערנאציאָנאלער ליטעראטור, וואָס האָבן געהאלטן, אז זיי שמויעג איבער די קלאַסן, איבער די קאָנקרעטע מאטעריעלע אינטערעסן, וואָס האָבן זיך געהאלטן פאר די פאָרשטייער פונ דער רייכער קונסט, האָבן אינעם מאָמענט, ווען עס האָט זיך אָנגעהויבן די מילכאָמע, זיך ארויסגעוויזן א פ ד ע ר ז י י ט פ ו נ ע מ א י מ פ ע ר י א ל י ז מ, וואָס האָט געוואָרפן אינעם אָפגרוגט פונ דער אימפּעריאליסטישער מילכאָמע מיליאָנען אריבער אונ פויר ערימ.

אפילע אזויגע מענטשן ווי אינאטאָל פראַנס, דער טיפּסטער סאָפטיקער, א מענטש, וואָס איז געווינט אפילע אינעם אפּשטאנד פונ די מאלאָכימ צו זוכן א מאטעריעלן אונטערשלאַס, — אויב ער האָט געגלייבט, אז די מילכאָמע איז אנטשטאנען אָן קיין שום עקאָר נאָמישע סיבעס, אָן דעם סאמפ פונ די טרעסן און קארטעלן, און ער, האָט געקניט פאר דער דאָזיקער מילכאָמע.

פונ די גרויסע ברוזשואזע שרניבער פונ די קריגיפירטריקע לענדער האָט בלוז דער גרויסער הומאניסט ראָמענ דאָלאַניט קאפּיטר לירט פארן מאָלאָכ פונעם אימפּעריאליזם און, פארשטעלנדיק דאָס פּאָנעם פונ די מילכאָמע-גרוילן, האָט ער זיך געפרוּווט הייליך די וועלט אריע, אָרגאניזירטריק הייל פאר די קריג-געפאָנגענע.

בלויז צוויי שרניבער מיט א וועלט-נאָמען האָבן זיך איז יענער צייט ארויסגעוויזן קעגן דער מילכאָמע. דאָס זיינען מאַקסימ גאָרקי, וועלכע האָט שוין דאן דערווייז, ווי גערעכט עס איז געווען לע-גי, וואָס האָט אימ אָנגערופן פּראָלעטארישער שרניבער, און אונדז זער גאָר אלטער פרנינט — ב' אנדערסען געקסע (אפּלאַרדיס-)

מענטזן). און דאָס איז, פארשטייט זיך, געווען ניט צופעליק: ביידע זינען זיי געווען פארשטייער פונעם ארבעטער-קלאס.

דאן, ווען עס האָט זיך אָנגעהויבן א טיפע יורונג אין די פאָלק-מאסן, וואָס זינען פארמאטערט געוואָרן פון דער מילכקאָמע, באוויזט זיך די ערשטע פראָטעסט-שוואַרץ קעגן דער מילכקאָמע, און ווידער ניט קיין צופעליקער, ווי די געשיכטע האָט באוויזן: אַרײַן באַרביױס טרעט ארויס אין 1916 יאָר מיט זיין בוך „אײַן פּײַער“. וואָס וואַרדירט אַרײַן אױף אױף מיר אַלע, וואָס זינען מיט אים געווען אין דער שווייץ, האָבן גלייך דעפינירט אַלס אויסדרוק פון אַן אַנדער הייב פונעם פראָטעסט פון די פאָלקמאסן.

אין זיין בוך, וואָס די באדייטונג פון אים באשטייט אין דער ערשטער ריי דערין, וואָס ער שילדערט מיט אומגעוויינלעכער עמעפדי-קייט די מילכקאָמע, ווי א קאטאָרווע און גענעם פאר די פאָלקמאסן, פירט באַרביױס ארויס דעם קאפראַל בערני בערטראַם, וואָס שטעלט פאר זיך די פראַנע: מיט וואָס וועט די געשיכטע פארנעכטן אין דער צוקונפט די קאַרבאַנעס פון דער יועלט-מילכקאָמע, צי וועט זי זי פאר-גלייבן, „מיט די מייסימ פון פלוטאריס און קאַרנעלס העלדיג, אַדער מיט די העלדישקייט פון די אפאשנ?“

און שטייענדיק אין די שווער-גראַבנס אין דער דאָזיקער שוואַרצער נאכט פון דער אימפעריאליסטישער מילכקאָמע, ווארפט דער קאפראַל בערני בערטראַם צום פראַנע צווישן סאַלאַט אַ נאַמען, וואָס דריקט אויס די צוקונפט: ער רופט אָן דעם גאַמען קארל ליבקנעכט.

באווייזט, דער קאפראַל בערטראַם איז נאָך ניט געווען קיין קעמד פער קעגן דער אימפעריאליסטישער מילכקאָמע, ווייל אָנרופנדיק ליב-קונעכטס נאַמען האָט דער קאפראַל גלעכצייטיק געזאָגט:

„אַבער אָט דאָס איצטיקע איז נייטיק, נייטיק! א שאנד דעם מיל-כאָמערזום, א שאנד די ארמיען, א שאנד דער מעלאַכע פונעם סאַל-דאט, וואָס פארוואַנדלט די מענטשן לויט דער ריי דאָ אין מאַרכלאָזע קאַרבאַנעס, דאָ איז נידערטרעכטיקע הענקער. יא, א שאנד! דאָס איז עמעס — גאָר דאָס איז צופיל עמעס! און עמעס פאר דער אייביקייט, אָבער נאָך ניט פאר אונדז. דאָס וועט זיין אַן עמעס, יוען מע וועט אים אונטערשטרעכטן צווישן אַנדערע עמעסן, וואָס באַגעמען זיי וועלן מיר קאָנען ערשט שפעטער, יוען עס וועט זיך אַפּרײַנגן אונדזער

ג'צ'ט, אָבער פֿיר זינדעל נאָך ווייט פֿונ דעם, איצט, אינעם זענעבענעם
מאָמענט, איז דער דאָזיקער עמעס קימאט א פאָרגרייזונג, דאָס דאָזי-
קע הייליקע וואָרט איז בלויז א גאָטלעסטערונג.

אנ ערלעכער, דענקענדיקער סאָלאַט, ער האָט געזען דעם אופֿ-
שטאנד קעגן דעם אימפעריאליזם בלויז איג דער ווייטער צוקונפט.
אופגעמענדיק די אימפעריאליסטישע מילכאָמע, אלס קעגנזאָרט, וואָס
קעגן דעם קאָן מען ניט בוגטעווען, האָט ער אויסגעדריקט די פארמא-
טערטיקייט פֿונ די פאָלקמאסן, אָבער ער האָט נאָך גיט אויסגעדריקט
זייער אופשטאנדגייסט.

דער אימפעריאליזם האָט געהאלטן בא זיכ איג די הענט די וועלט
ליטעראטור פֿונ דער בורזשוואזיע אונ האָט זי געווינגען דינען די איג
טערעסן פֿונ דער אימפעריאליסטישער מילכאָמע. אונ ערשט נאָך
דער מילכאָמע, ווען די אָקטיאבער-רעוואָלוציע אונ די רעוואָ-
לוציאָנערע באוועגונג איג אלע לענדער האָבן געווינגען די בורזשו-
אזיע צו צווייפלען, צי קאָן מען ריזיקירן נאָכאמאָל ווארפֿן די פאָלק-
מאסן איג אָפֿגרונט, וואָס פֿונ איג גייען די פאָלקמאסן ארויס אלס
טרעגער פֿונ רעוואָלוציע, באווייזט זיכ איג אלע לענדער א ברייטע
פאָציפֿיסטישע ליטעראטור, וואָס פֿראַטעסטירט קעגן
מילכאָמע. די דאָזיקע ליטעראטור איז א קאָלאָסאלע מע קאָן גיט
אויסרעכענען אלע אווערס, וואָס האָבן נאָך דער מילכאָמע אויסגע-
דריקט עקל צו מילכאָמע. דער סאמע באוויסטער פֿונ די אלע שרייבער
איז רעמארק אונ עם לוינט זיכ אָפֿצושטעלן אפֿ זינע ראָמאנען,
ווייל זיי באווייזן, אז די דאָזיקע ליטעראטור זעצט פאָר די ליניע פֿונ
אונטערווארפֿן זיכ דעם אימפעריאליזם, גיט געקוקט אפֿן פֿראַטעסט
קעגן איג.

איג זינ ערשטל בוכ, „אפֿן מיר עורפור אָנט — קיינע ניס“.
גיט רעמארק א שוידערלעכ בילד פֿונ דער אויסראָטונג פֿונ די פאָלק-
מאסן איג דער מילכאָמע, גיט באווייזנדיק אינערגעצ קייג פֿראַטעסט.
איג אנ אנדער בוכ, „דער צוריקער“, ווו ער פירט ארויס זינע
מילכאָמע-העלדן, נאָך דעם זוי זיי קערן זיכ צוריק אהויימ, האָט ער
אמבולעטסטן אויסגעדריקט גיט בלויז די אָנמעכטיקייט פֿונ דער בור-
זשוואזער ליטעראטור אנטקעגן דער מילכאָמע, גאָר אויב דאָס גיט וועלן
קעמפֿן קעגן איר. זינ העלד קומט צו פאָרן איג דעמטלאַנד, ווו עם
קומט פאָר א בורגעקריג, אונ פֿונ דעם דאָזיקן בירגערקריג אנט-
לויפט ער איג דאָרפ, קעדיי צו פארנעמען זיכ מיט לערעריי. פארוואָס

אנפלוויפט עד אהינצו? וואָס טראָגט ער פאר די קינדער, וועלכע ער
דארף זיי לערנען? ער זאָגט אינעם האַזיקן בוך:

„אַט שטיי איך פאר אייך, איינער פון הונדערטער טויזנטער פאלי-
קראָטן, וואָס דעם גאנצן גלויבן און קימאט די גאנצע קרעפט זייערע
האַט צעשטערט די מילכקאָמע; אַט שטיי איך פאר אייך, און פיל,
אפ וויפל עס איז אייך פאראן מער לעבן און פערעם, וואָס ביטחון
אייך צונויף מיטן לעבן, ווי בא מיר; אַט שטיי איך פאר אייך, אייער
צוקונפטיקער לערער און אָנפירער. וואָס זאָל איך און לערנענע? זאָל
איך אייך דערציילן, אז צו צוואנציג יאָר וועט איר שוין זיין צעקא-
לעטשעטע, אויסגעטריקטע מענטשן, אז אייערע פרייע אינספיינטן
וועלן פארוועלקט ווערן, און איר וועט זיך ארויסווייזן אַנראכטאָנעסדיק
צונויפגעפרעסטע איך א סכורע — צו צוועלף איך א טוצע דערציילן
אייך, אז די גאנצע בילדונג די גאנצע קולטור, די גאנצע וויסנ-
שאפט — דאָס איז דער גרויזאמער כוונעק און ניט מער, קאָלעסאָנ
די מענטשן וועלן אינעם נאָמען פון נאָט און מענטשלעכקייט פא-
רניכטן איינער דעם אנדערן מיט גיפטיקע גאָס, מיט אייזן, פולווער
און פייער.“

רעמארקס העלד קומט אפילע איך קאָפּ ניט אריין דער געדאנק, אז
מע קאָן לערנען, וויאזוי צו פארניכטן די געזעלשאפטלעכע אָרדענונג,
וואָס געבוירט מילכקאָמעס.

„א מיייל פון מיין לעבן איז געווען אָפגעגעבן דער צעשטערונג-אר-
בעט, מיין לעבן האָבן פארכאפט האס, פינטשאפט, טויט. אָבער איך
בין געבליבן א לעבעדיקער... אייך וויל ארבעטן איבער זיך. איך וויל,
אז מינע הענט זאָלן האָרעווען און דער געדאנק זאָל ארבעטן. איך וויל
זיין א באשיידענער און גיין פאָרויס, אפילע ווען עס וואָלט זיך גע-
וואָלט פאראבליבן אפן אָרט. מע דאָרף פיל זאכן אופשטעלן, מע דארף
א סאך ארבעטן. מע דאָרף אָפגראָבן דאָס, וואָס עס איז פארשאַטן גע-
וואָרן איך די יאָרן פון גראנאטן און קוילטווארפערס. אָבער ניט יע-
דערער דאָרף זיין א פאָנער. עס זינען נייטיק אויך שוואכערע הענט
און קלענערע קרעפטן. צווישן זיי וועל אייך זיך באמיען געפינען מיין
אָרט, און האן וועלן די טויטע אנשווינגן ווערן, און די פארהאנגענע
הייט וועט מיך ניט פארפאָלגן, נאָר העלפן.“

ניט יעדער ער קאָן זיין א פאָנער! רעמארק וויל ניט
זיין קיין פאָנער פונעם קאמפ קעגן דעם אימפעריאליזם. ער האָפט,
אז זיין קלייניקע ארבעט — דאָס לערנען קינדער — וועט צווינגען

אנשווינג ווערן די טויטע. אָבער מיר ווילן, אז די דאָזיקע באשוידער
גע העלדנמאטן פונעם הער רעמארק האָבן ניט בלויז ניט געצווונגען
אנשווינג ווערן די טויטע, נאָר יאז די זעלבע פאבריק פונט טויטע, וואָס
האָט געליפערט אויפיל קאָריכאָנעס דעם מאָלאָכ פונט מילכקאָמע אין די
יאָרן 1914 — 1918, גרייט צו א ניע מאסנפראָדוקציע פונט טויטע.
אונ רעמארק אליין, וואָס האָט אין זינע ביכער פראָטעסטירט קעגן
מילכקאָמע, אין איצט אן אנטלאָפּענער פונעם לאַנד, פונעם לאַנד, וואָס
עס האָט דערזאָכערט דער זעלבער פאשיזם, קעגן וועלכען ער האָט
זיך ניט געשלאָנגן, און וועלכער איז א רעזשים פונט צוגרייט א ניע
מילכקאָמע.

נאָר אויב איז די דאָזיקע ביכער רעמארקס אין צו זענען כאַטש
א וואָסער ס'ניט אין אינערלעכע פראָטעסט קעגן אלע גרוילן פונט דער
אימפעריאליסטישער מילכקאָמע, אין די הונטיקע פאציפּיסטישע, „אנד
טימילכקאָמישע“ ליטעראַטור פונט דער ברוזשואויע שיינ ניט בלויז וואָס
זי דערקלערט איר באַגראַט אלס קראַפט קעגן דער מילכקאָמע, נאָר זי
ניט אויב אריבער צו אנערקענען די אומפארמינדלעכקייט פונט א ניע
מילכקאָמע.

נעמט כאַטש די ביכער, ארטיקלען, ארויסרעטעטענע פונט זשורנל
ר אָמען, וואָס געהערט דאָפּט צו די ליטעראַרישע הומאניסטיש, ווערן
כע פראָקלאַמירן שאַלעם צווישן פעלקער אפ דער באזע פונט איינטיק
לעטועלער מיטאָרבעטונג. ער פראָקלאַמירט אין זינע ווערק די אידן
פונט פארייניקטע שטאַטן פונט אייראָפּע, וואָס אויב דאָס וואָלט ניט גע
ווען קיינ אומאָפּיע, וואָלט זיי געווען די אָרגאַניזאַטערס פונט א מיך
כאַמע פונט די אייראָפּישישע אימפעריאליסטישע מעלכעס קעגן די פאר
רייניקטע שטאַטן פונט אמעריקע, קעגן יאָפּאַניע אָדער פּאַסר. נעמט
דעם בוך פונט אַרועלס, וועט אונטער פונט „מיסטישער ברייטליינג,
וואָס האָט אויסגעדריקט א הומאניטאָרן פראָטעסט קעגן מילכקאָמע.
וואָס פאר א פערספּעקטיוו אנטוויקלט ער איצט פאר דער מענטשהייט?
קייט אועלסן איז אומפארמינדלעכ א מילכקאָמע, פונעם 1935 ביזן
יאָר 1985. 50 יאָר וועלן מענטשן אויסראַטן אייגער דעם אַנדערן.

מיט צווייזדרטי יאָר צוריק האָט אועלס געהאָפּט, אז מע וועט
נאָך קענען אויסשריג א מילכקאָמע. אינעם דאָמאן „די דיקטאַטור
פונט מיסטער פּערהעם“ פירט ער ארויס דעם פאשיזם אין ענג
לאַנד, יאָס הייבט אָן א מילכקאָמע קעגן דעם פּאַסר. די מילכקאָמע ער
דיקט זיך מיט אן אַגעמיינעם געראַנגל, אָבער דער קלוגער קאָפיזאַ

ליסט דערמאָרדעט דעם שעפּ פונעם שטאב, וואָס גרייט צו די דאָזיקע מילכקאָמע און ער ראטעוועט די מענטשהייט. דערלענענדיק דעם שיק זאל פון אייראָפּע, שרייבט צו הער וועלס אינ זוווי יאָר ארום א נב קאפיטל צו זינג געשיכטע פונ דער מענטשהייט, א קאפיטל וועגט א ניער מילכקאָמע, אלס אומפארמינדלעכע טויטווענדיקייט.

מיר האָבן פאר זיכ א פולשטענדיקן, ענדיק-טיקן באנקראָט פונ די פאציפּיסטישע אידייען אינ דער ליטעראטור. דאָס אָרט פונעם אָפּיום, וואָס מע דער-לאנגט די מאַסן אפּ איינצושלעפּערן זיי אינעם מאָמענט פונ דעוואָליו-ציענערן אופשטייג אינ די יאָרן 1918 — 1923, פארנעמט דאָס פריידיקן מילכקאָמע אינעם מאָמענט, וועט א רוי אינד פּעריאליסטישע לענדער האָט אָנגעהויבן דעם קאמפ פאר איבערטיילן די וועלט אונ איז אריבער פונעם פאציפּיסטישן אָפּ-נארן די פאָלקמאסן צו אי אָפּענער מילכקאָמע צוגרייטונג. עס אנטשטייט א ליטעראטור, וואָס גרייט אָפּ צו די דאָזיקע מילכקאָמע. אינ יאפּאָניע עקזיסטירט א גאנצע אינדוסטריע, וואָס שאפט די דאָזיקע ליטעראטור. דאָמאנען, וואָס שמעלן פאָר מיט באגייסטערונג די צוקונפטיקע מילכקאָמע, דערשינען צענדליקערונג, און זיי ווערן געוואָרפן אינ די פאָלקמאסן אינ מיליאָנען עקזעמפלאַרן. הינט — א דאָמאן וועגט מילכקאָמע מיטן ראטנפארבאנד, וואָרג — א דאָמאן וועגט מילכקאָמע מיט אמעריקע.

אינ דייטשלאנד אנטשטייט א ניע „הערווישע“ ליטעראטור. אָט די אלע יאָסן, בעימעלבורג אא., דאָס זינען מענטשן, וואָס האָבן אָנגעהויבן די אידיישע מילכקאָמע-צוגרייטונג.

פונעם שטאנדפונקט פונ קונסט האָט די דאָזיקע ליטעראטור קיין שום ווערט ניט. דאָס איז רעקלאַמע פאר די פאבריק פונ די צוקונפ-טיקע מייטע. און ווידעראמאָל הארפּ מען זאָגט, אז קעגן דער דאָזיקער ליטעראטור פונעם אָפּענעמע פאשיסטישן, אימפעריאליסטישן פלאנג געפינט ניט די בורזשוואזע ליטעראטור איטנאנצן גענומען קיין קעגן-גיפט, ווייל זי אליינ האָט אָנערקענט דעם באנקראָט פונעם פאציפּיסט און האָט אינ דער זעלבער צייט מוירע פאר דער פראָקטארישער דע-וואָלוציע און קען צו איר ניט אפּעלירן.

אונטערציענדיק די סאכאקלען פונ דער מאציונג פונ דער בורזשווא-זער ליטעראטור צו דער דאָזיקער ערשמער, גרעסטער וועלטהגעשעעניש, וואָס האָט אָפּגעקאָסט דער מענטשהייט 10 מיליאָן טויטע, וואָס האָט

צעמראָבני, צעשמערט דעם גאנצן באָרן פֿונעם קאפיטאליזם, דארף מען זאָגן: די וועלט־ליטעראַטור פֿון דער בורזשואַזיע האָט אויסגעפילט איז אופגאבע. זי איז ניט געוואָרן די פראָטעסט־שטיימ און די קאמפֿשטימ קעגן דעם וועלט־אימפעריאליזם, — זי איז געוואָרן אַ מיטל צו רימען מילכאָמע, אָדער אַינצושלעפֿערן די שלאַכטגרייטקייט פֿונעם פראָלעטאריאט.

די פראָלעטארישע ליטעראַטור פֿונ מירעו מאכט ערשט די ערשטע טע שריט, מיר קאָנען אין איר געפינען אַ ריי ווערק, וואָס ווענדן זיך טאקע צום בונט פֿון די פֿאָלקמאסן קעגן מילכאָמע. האָס זיינען ווערק פֿון פארשיידענע ווערמ, אָבער דאָך פֿון אי. בעכערס ראָמאן, וואָס פראָקלאמירט אַ בונט קעגן מילכאָמע, פֿון פֿלייזש'ס ראָמאן, וואָס האָט אונדז געגעבן אַ בילד פֿונעם אופשטאנד אינעם דייטשישן פֿלאַט, הייבט זיך אָן די פראָלעטארישע וואַנימילכאָמישע ליטעראַטור. אַ גאנצע ריי אָפּפאנגערישע פראָלעטארישע שריטבער איז ניט בלויז וואָס זיי רירן אויס אַ פראָטעסט קעגן מילכאָמע, נאָר זיי פֿרוווגן זיך אָפּשפיגלען דעם קאמפֿ פֿון די פֿאָלקמאסן קעגן מילכאָמע.

אויסזעען יאָפּאָנישע כאַוויירימ האָבן זיך איינגעשאפּן אַן אומשטערבלעכן רומ. ניט געקוקט אפּן גאנצן ווירלן דרוק פֿון דער אימפעריאליסטישער צענזור, ניט געקוקט אפּ דעם, וואָס די טורמעס פֿון יאָפּאָניע זיינען געפאקט מיט די קעמפער פֿונעם פראָלעטאריאט, האָט די יונגע פראָלעטארישע ליטעראַטור אין יאָפּאָניע באַוווּזן אָפּצו־שפיגלען אפּילע די ווירונג, וואָס קומט פֿאָר אין דער יאָפּאָנישער אַר־מיי אין מאַטרוזשוריע, האָט באַוווּזן צו געבן אַ גאנצע ריי פארצייכע־גונגען, וווּ דער האַזיקער קאמפֿ געפינט זיך אויסדרוק. זיי פֿרוווגן זיך ניט בלויז אָפּצושפיגלען דעם קאמפֿ פֿון די פֿאָלקמאסן, וואָס הייבט זיך אָן, נאָר אויך צו שטימולירן דעם דאָזיקן קאמפֿ, צו ווירקן אפּ דעם דאָזיקן קאמפֿ.

אָבער מיר טאָרן, כאַוויירימ, ניט פארנעסן, אז אפּ דעם דאָזיקן געביט איז פֿאָר דער פראָלעטארישער ליטעראַטור פֿאראַן אַן אַ שיר אַרבעט. די ליטעראַטור פֿון דער בורזשואַזיע האָט זיך געשמעלט אפּ די קני פֿאָרן מאַלאַך פֿון מילכאָמע. די ליטעראַטור פֿונעם פראָלעטאריאט דארף געבן די פֿאָלקמאסן אַ בילד פֿון דעם קאָמפֿליצירטסטן מעכאניזם פֿון מאָרדן, פֿון צעשטערונג, וואָס דער היינטיגער קאָמפֿליצירטער קאָמפֿ

פּוּטאַליזם האָט געשאפּט, באַוווּזן די פּעלדער, וואָס זײַער הילפּפּירט אַנדערס מאַן אַפּאַלייט טישער קאַפּיטאַל מיט די מאַריאַנעטעס פּונדער די וואַלדאַטיע אונטער די פּאַלקמאַסן אפּ מילכאַמע פאַר דער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור פּוּטאַליזם די אופּגאַבע אַפּצושפּיגלען דעם פּראָטעסט פּונדער די פּאַלקמאַסן זײַער שטאַנדעבונג אונטער אונטער באַוווּזן זײַ דעם אַויסוועג פּונדער מיט נאַמע, וואָס דער סאַוועטישער פּראָלעטאַריאַט האָט געפּונען, אומוואַרפּנדיק די מאַנט פּונדער בורזשואַזיע און שאפּנדיק די פּראָלעטאַרישער רעפּובליק.

אונדזערע אויסלעטרישע פּרינטיפּ, די שרײַבער, פּרעגן אַפּטמאַל, וואָס זאָלן זײַ טאָן אײַנ פאַל פּונדער א מילכאַמע. אײַניקע פּונדער זײַ מעלרן, און אלמערשמען וועלן זײַ זײַכ שטעלן אײַנ די רײען פּונדער דער רײטער אַר מיט שאַצן הױב די דאָזיקע געפּילן, אָבער מע דאַרפן זײַ זאָגן: טראַכט ניט וועגן דעם, וואָס איר וועט טאָן ביים דער מילכאַמע, נאָך טראַכט צוערשט וועגן דעם, וואָס איר, אלס קינסטלער, דאַרפן טאָן אײַצט, ווען די מילכאַמע האָט זײַכ נאָך ניט אַנגעהױבן, קערן צו באַוווּזן די ברייטסטע פּאַלקמאַסן, וואָס פאַר אַשיקזאַלעס גרײט זײַ דער אײַנ פּעריאָליזם אײַנ דער נײַער מילכאַמע (אַפּלאַדיס מענטשן).

די ערשטע אופּגאַבע פּונדער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור איז געווען: האָס בילד פּונדער מילכאַמע צוגרײטונג פּונעם אײַמפּעריאָליזם, געבן דאָס בילד פּונדער גרויסער פּרידלעכער ארבעט אינעם דאַטנפאַר-באַנד, און באַוווּזן די פּאַלקמאַסן, פאַרוואָס מע וועט זײַ טרײַבן אפּ מילכאַמע און וואַזוי מע דאַרפן קעגן דעם קעמפּן.

די וועלט-ליטעראַטור און די אַקטיאָבער-רעוואָלוציע

די וועלט-ליטעראַטור האָט געבוירן די אַקטיאָבער-רעוואָלוציע. די ליטעראַטור פּונדער וועלט-בורזשואַזיע איז פּונדער געשטעלט געשטעלט געוואָרן פאַר דער פּראַגע: וואָס-זשע שטעלט מיט זײַכ פאַר די אַקטיאָבער-רעוואָלוציע און ווי דאַרפן מעג זײַכ צו איר באַצײגען?

די צווייטע דורסקאָנטראָלירונג איז די וועלט־ליטעראַטור דורכגעגאנגן גען, פונקט אזוי, ווי די ערשטע.

די צוקונפטיקע געשיכטע וועט געפינען ישראלקען מיט ביכער, פאמפלעטן און ראָמאנען, וווּ די קאָריפּויענ פונ דער בורזשואזער וועלט־ליטעראַטור האָבן פאָרגעשטעלט דעם האַזיקן ראטגראַדאנד, ווי א גענעם, און די אַקטיאָבער־רעוואָלוציע — אינ בעסטן פאל, ווי א בונט פונ קנעכט, וואָס די מילכקאָמע האָט זיי ארויסגעבראכט פונ די קוילימ.

מיטן אויסנאם פונ עטלעכע שרנבער, ווי ראָמען ראָלאַן, ווי בערגארד שאָפּ, וואָס האָבן זיך פארטראכט איבער אַלט דער גרוי סער געשעעניש און וואָס, ניט פארשטייענדיק זיי אינ דער פולער מאָס, ניט דעכענענדיק, אז דאָס האָט זיך אָנגעהויבן א ניע עפאָכע פונ דער מענטשהייט, האָבן זיי דאָך פארנייגט דעם קאָפּ פאר דער רעוואָלוציע פונ די פראַלעטארישע און פויערשע מאַסן פונעם פּיססר, — מיטן אויסנאם פונ זיי האָט זיך די גאנצע בורזשואזע ליטעראַטור ארויסגעוויזן אלס ליטעראַטור פונ פאמפלעט, אלס ליטעראַטור פונ רעכילעס אפּ דער אַקטיאָבער־רעוואָלוציע.

הער אַוועלס איז געווען א קעגנער פונ אינטערווענציע. מיר זיינען אימ דערפאר געווען דאנקבאר, דאָס וועט ארינגיינג ווי א גוט בלעטל וינ דער געשיכטע פונ זינג לעבן אָבער טראכט זיך איצט ארינג אינ זינג בוך, „רוסלאנד אינ פינצטערניש“, א בוך פונ 1920 יאָר, וואָס האָט אַוועלס געזען בא אונדז? ער האָט דערזען, ווי ער שרניבט, די צעשטערונג פונ די רעשטלעך ציוויליזאציע. אַוועלס בוקט זיך פארן אידעאליזם פונ די באַלשעוויקעס, אָבער זייערע שטרעבונגען האלט ער פאר אן אומאָפיע.

א גאנצע ריי בורזשואזע שרניבער האָבן נאָך דעם ווי זיי זינגען געזען בא אונדז אינ לאַנד בייסן ביהנערקריג, פונדעסטוועגן באוויזן צו געבן א בילד פונ אונדזער העקדישער מילכקאָמע. עס איז גענוג אָנציוווייזן אפּ די ביכער פונ ראַניס אָמ, פּר יי.ס. אָבער קיינ איינער פונ זיי האָט דאָך ניט געקענט פארשטיינג, אז עס האָט זיך אָנגעהויבן א ניע עפאָכע אינ דער אנטוויקלונג פונ דער מענטשהייט, און אז אַקטיאָבער האָט געעפנט א ניי בלעטל פונ דער געשיכטע.

עס איז געקומען דער נעפ, און אינעם נעפ האָבן די האַזיקע שרניבער געזען א באשטעטיקונג פון זייער גערעכטיקונג די באַלשעוויקעס, דערקעקלען זיך צום קאפיטאליזם. נאָר אלס פלינקע מענטשן רופן זיי

אָן די אלטע עקאָנאָמישע פּאָליטיק פּונעם קאָפיטאַליזם נייע עקאָנאָמיע
שע פּאָליטיק, קעדריי עס זאָל זײַן גרינגער דעם דאָזיקן פּיל אַרצאָפּצושלינג
גען. אָט אזוי האָט אינ אַלגעמײַן אָפּגעשאצט די בורזשואַניע ליטעראַטור
דעם נעפּ.

בלויז די סאַמע רעאָמאַנישע טיפּן צווישן די דאָזיקע בורזשואַניע
שרײַבער האָבן זיך אפּ אונדז באַליידיקט.

אונ עס זײַנען געקומען די יאָרן פּונעם פינפּיאָר אונ די יאָרן פּוּ
נעם גרויסן קריזיס פּונ דער קאָפיטאַליסטישער סיסטעם. די בורזש
אזע ליטעראַטור האָט זיך ווידעראַמאַל געשטעלט פּאַר א דערשיינונג,
וואָס זי האָט ניט פּאַרשטאַנען, אָבער דאָס מאַל פּאַר א דערשיינונג,
וואָס איז פּאַרנעקומען ניט באַ אונדז, נאָך באַ זײַ.

אונ מע דאַרפּ זאָגן, אז דער וועלט־קריזיס אונ די גרוי־
סע אַופּטויגגען פּונ דעם פינפּיאָר האָבן געהאַט אפּ
דער וועלט־ליטעראַטור א שטאַרקערע ווירקונג, ווי
די גאַנצע פּאָריקע אַנטוויקלונג. ווי די מילכקאַמע,
ווי די אָקטיאָבער־רעוואָלוציע.

דער קריזיס פונעם קאפיטאליזם און די שפאלטונג פון דער וועלט־ליטעראטור

עס איז ניטאָ קײַן אײַגן לאַגער, וווּ די גרעסטע שרײַבער זאָלן ניט
אָנערקענען דעם פּאַר זײ אומגעהערטן פּאַקט — דעם טיפּסטן קרי־
זיס פּונעם קאָפיטאַליזם אונ דעם קאָלאָסאַלן וואָס פּונעם סאָציאַליזם.
אונ דאָס ברענגט די אַמערסטן מוטיקע פּונ די דאָזיקע שרײַבער צו
פּאַרטהאַכטן זיך אונ א קער צו טאָגן זיך צו אונדז.

אויב שױגן פּריער האָט די וועלט־בורזשואַניע פּאַרלאָרן די מאַנאָך
פּאַל אינ דער וועלט־ליטעראַטור, וויבאַל אינ אלע לענדער האָט אָנגע־
הויבן אַופּקומען א פּהאַלעמאַדישע ליטעראַטור, איז איצט קומט פּאַר
א שפּאַלטונג אינ די אינגעווייטלע פּונ דער וועלט־ליטעראַטור פּונ דער
בורזשואַניע.

דריי זען, א מענטש, וואָס האָט באַקומען א גרויסן נאָמען אינ
דער אַמערקאַנישער ליטעראַטור טאָג פּאַר דער מילכקאַמע, אונ וואָס
האַט מיט עטלעכע יאָר צוריק געזאָגט, אז זײַן גאַנצע לעבן גיט אים
ניט קײַן שום דערקלערונג דערפּונ, וואָס עס קומט פּאַר אינ דער וועלט,
אז ער האָט זיך אינגאַנצן פּאַרלאָרן, אונ איצט טרעט ער מוטיק אַרויט

ניט בלויז פארן ראטנפארבאנד, נאָר ער רופט אמעריקע נאָכצופאַלגן דעם בנישפיל פון ראטנפארבאנד.

ר אָמען ר אָלאַן — דער גרעסטער שרנבער פון פראנקרייכ, א מענטש, וואָס איז זיין שטימ האָט קיינמאָל ניט געקלונגען קיין קופער, וואָס רופט צו אן אינזערנעם קאמפ, א מענטש, וואָס דער הומאניזם האָט אימ אָפגעטיילט פון אונדז, שרניכט זיין „געזעגער ניונג מיט דער פארגאנגענהייט“ און דערקלערט, אז פסער האָט געוויזן די וועגן דער אינטערנאַציאָנאַלער מענטשהייט, און ער רופט די דאָזיקע מענטשהייט אפן וועג וואָס איבער אימ גייט דער ראטנפארבאנד.

נאָר דרייזער איז א רעאליסט, וואָס האָט שוין איז זינע פאָריקע ווערק דעמאסקירט דעם קאפיטאליזם, כאַטש ער האָט דערפון ניט געמאכט קיין פולע אויספירן, און האָמען דאָלאַן, אויב ער איז קיין מאָל ניט געווען קיין קעמפער, איז ער אָבער שטענדיק געווען א גרוי-סער פריינט פון דער מענטשהייט. דאָ דוכט זיך איז די עוואָלוציע נאָכ פארשטענדלעכ. אָבער אָט איז אנדרע זשיד — א שרניכער, וואָס האָט זיך פארשפארט איז א טורעם פון העלפאנטבייג, וואָס האָט זיך אָפגעריסן פונעם לעבן, — איז ארויסגעטרעטן מיט א דערקלער-רונג, אז די אנטוויקלונג פון די קאפיטאליסטישע לענדער און די אנט-וויקלונג פון פסער האָבן אימ איבערצייגט איז דער אומפארמיר-לעכטיג און געווינשאַפטיג פונעם אונטערטאג פונעם קאפיטאליזם און איז דער פליכט מיט אלע קרעפטן צו שטיצן דעם סאָציאליזם און דעם ראטנפארבאנד.

פאר אונדזערע אוינג קומט פאָר די שפאליטונג איז דער ליטעראטור פון דער בורזשואזיע. אזא שפאל-טונג, פארשטייט זיך, קומט קיינמאָל ניט פאָר גלאטיק. און ס'איז זייער וויכטיק, מיר זאָלן פארשטיין — וואָס-זשע שטערט פיל שרנבער, אופרויכטיקע ישריבער, אריבער צו גיין דעם רוביקאָן, זיך שטעלן אפ אונדזער זעט פון די באדיקאדעס, וואָס רופט ארויס די דאָזיקע פנינלעכע פראָצעס?

ס'זינען פאראן אזעלכע סיכעס. איינע פון זיי קאָמען זיך ניט באשליסן צום קאמפ. ריינדיק איז זיין ארטיקל וועגן אנדרע זשיד, וועגן די דאָזיקע אָפּהאלטנדיקע מאַמענטן, שרנבער דער פראנצויזישער קריטיקער פערנאַנדעס;

„מיר, שרנבער, זינען ניט געווען קיין קעמפער, מיר פלעגן בא-
שרנעבן דאָס לעבן, און אונזר איז שווער צו פארנעמען די פּאָזיציע,
וואָס פּאַרפּליכט צו באַטייליקן זיך אינעם קאַמפּ.“

די דאָזיקע שרנבער האָט שוין די געשיכטע געענטפערט דעם 10-טן
מיי 1933 י., ווען די דייטשישע פּאַשיסטן האָבן אים די פּלעצער פּונ
בערלין געברענגט ניט בלויז גאַרקים ביכער, ניט בלויז ליטאַלינגס, ניט
בלויז די ביכער פּונ די פּראָלעטאַרישע דייטשישע שרנבער, זוי רעג
אא, נאָר אויך די ביכער פּונ אלע הומאַניטאַרע שרנבער, מעלדנדיק:
„ווער עס איז ניט מיט אונדז — דער איז קעגן אונדז.“ דעם 10-טן
מיי 1933 יאָר האָבן די פּאַשיסטן געזאָגט צו אלע שרנבער פּונ דער
וועלט: עס איז ניט אַ קיין נייטראַליטעט אינעם קאַמפּ,
וואָס קומט פּאַר אים דער היסטאָרישער ארענע.

דער צווייטער ארגומענט, וואָס די דאָזיקע שרנבער רוקן ארויס,
איז דער ארגומענט, וואָס פאַרדינט די סאַמע אפּמערקזאַמע אָפּשאַצונג,
די סאַמע גינסטיקע באַטראַכטונג, ווייל דאָס איז דער צענטראַלער אַר-
גומענט. זיי רוקן זיך פאַרן ראַטנפאַרבאַנד. זיי זאָגן: „יא, באַ אַינז
קומען פּאַר נאָך גרויסע זאַכן, באַ אַינז געפינען גאַנצע פעלקער צום
ערשטן מאל אין זייער געשיכטע אַ שפּראַך און ווערטער. באַ אַינז
הייבט זיך אָפּ דער געכטיקער שקלאַפּ, באַ אַינז הייבט זיך אָפּ די
פּרוי. מיר ווייסן ניט ווי אָנצורופּן דעם דאָזיקן פּראָצעס, אָבער דאָס
איז אַ פאַסטן באַ אַינז און פאַראַן אַ רעוואָלוציאָנערע קראַפט,
אָבער באַ אונדז איז מירען ווייסן מיר ניט פּונ דער
דאָזיקער קראַפּט.“

צווישן דער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור און

דעם פּאַשיזם

דער דאָזיקער לעצטער באַריער אפּן וועג פּונ די שרנבער, וואָס
גייען פּונעם אַנדרען ברעג צו אונז, האָט געפּונען דעם בוילעטסטן
אויסדרוק אין צוויי דראַמען פּונ בערנארד שאַו.

אין דער דראַמע מיטן נאָמען „צו ריכטיק, קערן עס זאָל
זיין גוט“ פירט ער ארויס אַן אלטן ענגלענדער, אַן אמעיסט, וואָס
באַראַקטעריזירט אים אזאַ אַויפּן דעם איצטיקן צושטאַנד פּונ דער קאַ-
פיטאַליטישער וועלט:

„די וועלט ווערט באַרען, די וועלט פּונ אַינזעק ניוטאָן, וואָס איז

געשמאנענ ווי אן אינזערנע פעסטונג פונ אומדער קולטור 300 יאָר,
 ווערט באַרעו, ווי די ווענט פֿון יעריכע, פאר איינשטיינס קריטיק. אלץ
 איז געווען אין אָרדענונג, די שטערן אין זייערע אָרביטעס זינגענ גע-
 זענ אונטערגעוואָרפֿן די זעלבע אינזאנפעסטע געזעצן, אזויווי דער
 אטאָם איז זינג יאָדער, אי דאָ, אי דאָרט איז די באוועגונג פֿונ עלעקט-
 טראָנענ, וואָס וואָרפֿן זיך אונטער דעם אונטערשאלג פֿלאַג פֿונעם
 וועלטבויו. אלץ איז געווען דיסקאָנטירט, אויסגעזעכנט, פֿאַרויס באַ-
 שטימט, אלץ איז פֿאַרגעקומען דערפֿאר, וויל עס האָט געדאָרפט פֿאַר-
 קומען, אונ עס איז קיינ אָרט ניט געווען אינעם וועלטבויו פֿאַר דאָס
 אומבאוואַסטע, אומגעזיכטע, אומפֿאַרשטענדלעכע. דערויז איז באַשטאָ-
 נען מיטן גלויבן. אונ וואָסזשע איז פֿאַרבלויבן פֿונ אייז אצינד?
 דרויב, ישמאטעס. די נענע אנטדעקונגען איז דער וויסנשאַפט האָבן אויפֿ-
 געריסן דעם דאָזיקן גלויבן, עס זינגען פֿאַרלאָרן געאנאנען די געזעצן,
 אפֿ זייער אָרט איז ווילקיר, קאפּריוז, צופֿאל, אונ עס באוועגן זיך די
 עלעקטראָנען איבער די אָרביטעס, וואָס וואָרפֿן זיך אונטער עפעס א
 ניט דיסקאָנטירט, א קאפּריוז ווילן. די וועלט איז געוואָרן אומפֿאַר-
 שטענדלעכ, אונ אייך האָבן פֿאַרבלאָנדזשעט, זיך פֿאַרפֿלאָנטערט אין
 איר. פֿריער, ווען אייך פֿלעגן זייבן קרייזן מיטן זויב, אָדער ווען מיך
 פֿלעגן פֿאַרבאָפֿן געשעפטלעכע אומאָנגענעמלעכטיטן, פֿלעגן אייך נעפֿי-
 גען אָפֿרן אונ טרייסט אינדוי מוזייענ פֿונ דער נאטורגעזיכטע, ווי אייך
 פֿלעגן זיך קוויקן, דערלערנעדיק די טעאָריע פֿונ נאטירלעכע אָפֿקלעבן,
 אונ איצט, וואָס איז פֿאַרבלויבן פֿונ איר? דרויב, אָפֿגערייסענע
 שטיקלעך. אונ אייך לויפֿן, לויפֿן פֿונ די מוזייענ אונ שרייבן אונ רופֿ
 אויס: ווי איז דער וועג צו דער דעטאָנאָ? וועל פֿאַר מיר
 ניט פֿאַרשטיין — באַדייט אומקומען: ווערזשע וועט מיך ראַטעווען
 פֿונעם שנעלן פֿאַלן אינעם אָפֿגרונט?

איז די דאָזיקע ווערטער שטעקט די פֿאַרצווייפלונג פֿונ אונ איינער
 ליגענט, וואָס איז אויסגעוואָקסן אונטערן איינפֿלוס פֿונ דאָרווייזן, פֿונ
 פֿאַזיטיוויזם, איז דער וויקטאָריאנישער עפֿאַכע, אינעם פֿעריאָד פֿונעם
 אופֿשטייגן פֿונעם קאפּיטאליזם, ווען אלץ האָט אויסגעזען צו זינגן אויך
 בייך, ווי אייביק עס איז די באוועגונג פֿונ די שטערן. דער האָזיקער
 מענטש ישטייט פֿאַרן גרעסטן, מאַטעריעלן, פֿאַרליטישן,
 אידעאָלאָגיאָגישן קריזיס פֿונעם קאפּיטאליזם, —
 אלע דאָגמאטן זינגען צעפֿאַלן געוואָרן, ער פֿאַרשטייט גאָרנישט אונ
 אלס קאָפּמענטש זאָגט ער: ניט צו פֿאַרשטיין — דאָס באַ-

ט'ט פאר מיר, א דענקענדיקונג מעגטשען, אומצוקר
מען, און ער פילט, און ער פליט אינאָפטרונט.

אינ דער צווייטער דראמע, וואָס איז געקומען נאָכ אַט דער, טראַנט
שאָו אריבער די דאָזיקע פראַגן פונעם וועלט אָנשווערישן געבויט אפּן
געבויט פונ דער פאָליטיק. ער גיט אַ גלענצענדיק פארנוכטנדיק בילד
פונ דער דעמערונג פונ דער בורזשאַזער דעמאָקראַטיע. דער פרעמיער-
מיניסטער שאוועטער איז קראַנק פונ אינגעמאטערטקייט, פונ אַרד
בעט. אָבער דער דאָקטער זאָגט אים: ניין, איר זינט קראַנק דערפונ,
וואָס איר דרייט זיב אַ גאנצע טאָג, זוי אַ וועווערקע אים אַ ראָד, און
איר טראַכט, אז איר טוט עפעס, אָבער אייער מויעב טשעפעט זיב
גיט אַג פאר קיין שום באַשלוס. איר זינט קראַנק פונ דער פוסטקייט
פונ אינדער קאָפיטאָליסטישער, דעמאָקראַטישער אָרדענונג.

שאוועטער פירט אונטערהאנדלונגען מיטן אלטן פירער פונ די
טרעדיציאָנעלע היפּני. דער דאָזיקער אלטער אַרבעטער-טוער, וואָס איז
אויסגעוואָקסן אינעם פּעראָד פונ דער דעמאָקראַטיע, וועלכער האָט
אמאָל טיפּ געגלייבט אין דער דאָזיקער דעמאָקראַטיע, דער דאָזיקער
אלטער היפּני ווייזט זיב שוין ארויס אפּ אַ העלפט אַ פאַשיסט.

היפּני זאָגט:

„דער אלטער דאָקטער מאַרקס (איצט רופט מען אים קארל
מאַרקס, מיטן פּאָטער האָט אים זייער גוט געקענט) האָט געגלייבט, אז
דער אַרבעטער-קלאַס פונ אייראָפּע וועט זיב פאָררייניקן אים וועט כּאָ-
דעו מאַכן די קאָפיטאָליסטישע וועלט נאָכ דעם, זוי מאַרקס וועט אים
דערקלערן די נייטיקייט דערפונ. אינ 50 יאָר אַרום נאָכ דעם, זוי עס
איז געגרינדעט געוואָרן דער רויטער אינטענהאָזאַנאַל, האָבן זיב
אופגעוויבן די אַרבעטער פונ אייראָפּע, האָבן געשאַסן איינער דעם
אַנדערן, אופגעריסן איינער דעם אַנדערן אַינדערלופטן, האָבן גע-
צוונגען 20 מיליאָן קלייניקע קינדער זייערע צו פּרייב און הונגערן
אָדער גאטווענען אים בעטלען, אזוי זוי דער דאָקטער מאַרקס וואָלט קיין-
מאָל גיט געלעבט, און מאַרגן וואָלט זיי געטאָן האָס זעלבע, אויב
מע זאָל זיי דערופ שטויסן. זיי ווילן האָבן אַזאָניט — בלוין אַ ביסל
אַרבעט, עסן און אַ גוט לעבן, אזא, זוי זיי שטעלן עס זיב פּאָר.“

דער אלטער טרעדיציאָניסט היפּני האַלט, אז מאַרקס האָט אומ-
זיסט געלעבט, אז דער אַרבעטער-קלאַס וויל גיט קעמפּן, אז אויב
די קרעפטן פונ דער אימפּעריאַליסטישער וועלט וועלן וועלן, וועלן זיי
אויב קאָנען טרייבן וווייניג זיי ווילן.

דערפון מאכט היפני וועט אויספירן, ער זאגט:

„בעסער א דיקטאטער, וואָס איז פאראנטוואָרטלעך פאר דער גאנצער צער וועלט פארן גוטס און שלעכטס, וואָס ער איז באגאנגען, איידער א קלייניקער שמוציקער דיקטאטער אפ יעדער גאס, וואָס איז פאר קיינעם ניט פאראנטוואָרטלעך, וואָס וועט אייב ארויסטרייבן פון אייני-ער הייל, אויב מע וועט אייב גיט באצאלן פארן רעכט צו לעבן אפ זיין ערד, וואָס וועט אייב ארויסווארפן פון דער ארבעט, אויב איר וועט ארויסטרעטן קעגן אייב, ווי א גלייכער מענטש. איר וועט מיט גיט דערשרעקן מיטן וואָרט „דיקטאטער“. אייב און מיליאָנען כאוויי-רייב האָבן דאָס גאנצע לעבן איבערגעטרעגן די דיקטאטור פון כאוויי-רייב, וועלכע האָבן געהאט בלויז איינ מילע, וואָס זיי פלעגן זייען גוט שפירן געלט“.

וואָס איז דאָס גרוגטיקע אייב די דאָזיקע אָנשווינגען? די דאָזיקע אָנשווינגען שטיצן זיך אפ געוויסע פאקטן — אפ דעם, אז די סאָל ציאל-דעמאָקראטיע, דער צווייטער אינטערנאציאָנאַל האָבן געהאַלטן דער ברוזשואויע טרייבן די ארבעטער אפ דער וועלט-מיליטאַרע, ווי א סטאדע בעהיימעס, בינדנדיק זיי פון פריער די הענט און די פיס. די דאָזיקע מיינונג שטיצט זיך אפ דעם, אז אייב פארלויבן פון די 20 יאָר, וואָס טיילן אונדז אָפ פון דער מיליטאַרע, האָט דער אייראָפּיישער אר-בעטער-קלאַס אייב די סאַמע וואַלטע, אנטוויקלטע קאפיטאליסטישע לענדער נאָך ניט באוויזן אראָפצואווארפן דעם יאָך פון קאפיטאליזם.

דער ישרייכער, וואָס זעט די צעפאלונג פונעם קאפיטאליזם, וואָס זעט די צעפאלונג פון דער דעמאָקראטיע, זעט נאָך ניט אייב מיינען די רעוואָלוציאָנעריע קראַפֿטן, וואָס איז אייב שטאַנד ברענגען צו א זיג אייב אייראָפּע. אויב ער וועט ניט זעהן זעענדיקער און וועט ניט דערזען די דאָזיקע קראַפֿטן, וועט ער אייב פארצווייפלונג אָדער אוועקגיין אייב ניט-זיין, אָדער ער וועט זוכן שאר-לאַטאנישע מיטלען אפ בייקומען דעם קריזיס פונעם קאפיטאליזם. די דאָזיקע מיטלען רוקן אייב אונטער די פאשיסטן, וועלכע שטעלן פאָר דעם פאשיזם ווי א „לינקע“ באוועגונג, וואָס מאכט א סאָפ צו דער דעמאָקראטיע, צו דער צעפאלונג פונעם קאפיטאליזם און באשאפט עפעס א מיין נייע אָהדענונג.

אונדזער פרעגט ריי שאר בלאָק האָט אייב איינעם און ארטיקל זייער ריכטיק געזאָגט:

„אייב די דעמאָקראטישע לענדער איז דער וועג פארן פאשיזם גע-

עפנט דורכנ „געזעצ וועגנ דער פולקשט פונ דער מאכט“. דורכפירנ די דאָזיקע געזעצן דערשלאָגנ זיך בעסער פאר אלע די לינקע רעגירונגען, וועלכע האָבן זיי נייטיג. ווען אָבער די געוויינלעכע מאַוועגונג פון דער הויזלעקע פון דער פארלאמענטישער פּאַרליאָמענט ברענגט צו דער מאכט די פארטיי פון דער סאָציאַלער רעאַקציע, זינען די דאָזיקע געזעצן גרייט, קעדיי די דאָזיקע פארטיי זאָל זיי קאָנען אויסגוציגן.

מיר, סאָוועטישע שרײַבער, דארפן זאָגן צו אונדזערע וואַקלענדיקע פרענט פוג אויסלאַנד: די אַקטיאָבער־רעוואָלוציע איז געווען די ערשטע רעוואָלוציע אין דער וועלט, די פּראָלעטאַרישע רעוואָלוציע איז רוסלאַנד האָט געזיגט פּרײַער ניט דערפאר, ווייל דער סאָציאַליזם איז די פּאַרמ, וואָס איז לעבנהאַפטיק אונ געוועלשאפטלעך מעגלעך בלויז אין פּסס, נאָר דערפאר, ווייל אדאנק די אייגנטימלעכקייט פון דער היסטאָרישער אנטוויקלונג איז אין רוסלאַנד פּרײַער געשאפן געוואָרן די אַנזערע פארטיי לעבונג, וואָס האָט באַוווּזן צוגרייט די קאָרע פון דער רעוואָלוציע און האָט באַוווּזן צו מאַכן דעם פּראָלעטאַריאַט פארן אָנפירער פון די פּויערשע מאַכט און פון דער שטאַטישער אָרעמשאַפט. אָבער די קוואַל פון דער אַקטיאָבער־רעוואָלוציע זינען אַלגעמיינע: האָס איז די פּאַרפּוילונג פונעם סאָציאַל־פּאַליטישן קאָפיטאַליזם, זינע ווידערשפּרינג, וואָס האָבן אַרויסגע־רופן די אַקטיאָבער־רעוואָלוציע און וואָס זעלנ ברענגען דעם פּראָלעטאַריאַט צום אַלגעמלעכען זיג.

און ווער עס האָט ניט פּאַרשטאַנען דאָס איגטערנאַציאָנאַלע פּאַנעם פון דער אַקטיאָבער־רעוואָלוציע, ווער עס האָט ניט פּאַרשטאַנען אז מיר זינען ניט דער סאָפּ, נאָר דער אָנהייב פון דער וועלט־רעוואָלוציע, ווער עס האָט ניט פּאַרשטאַנען, אז די קאָמוניסטישע באַוועגונג איז מירער, ווי שוואַך זי זאָל נאָך גיט זיגן אין אייניקע לענדער. איז דער אָנהייב פון דער זעלבער רעוואָלוציע, וואָס האָט געזיגט אין אַקטיאָבער 1917 יאָר; ווער עס וועט דאָס ניט פּאַרשטיין, דער וועט ווערן ווילטדיק אָדער ניט ווילטדיק א קאָרבן פונעם פּאַשיזם. ווייל ווער עס האָט ניט פּאַרשטאַנען, אז איז זיגן לאַנד זינען פּאַראַן די קרעפּטן, וואָס זינען פּייַק צו נעמען די מאַכט, צו מאַכן אַ סאָציאַל צום קאָפיטאַליסטישן כּוּר בנ, ביצוקומען אלע מאַקעס פּויער צום קאָפיטאַליזם, — ווער עס וועט דאָס ניט פּאַרשטיין און ווער עס וועט ניט העלפּן די דאָזיקע

קע קרעפטן אינעם קאמפ פארן סאציאליזם,
יענער וועט טאָפּ קאַלס טאַפּ שטיין אפ. יענער זינט
פונדער באריקאדע.

מיר, סאָוועטישע מענטשן, דאָרפן זאָגן צו אונדזערע פריינט, צו
די רעוואָלוציאָנערע שרײַבער פון מינרעו, אז יעטווידעם הייס וואָרט
אונטער שטיצע דעם האַטנפֿאַרבאַנד, יעטווידער שטיצע, וואָס זיי גיבן
אונדז, שעצט מיר טיפּ. אָבער מיר דאַרפן זאָגן צו די דאָזיקע שרײַבער
מיט קארל ליבסקוביטש ווערטער: „דער סווינע שטייט
אינעם אייגענעם לאַנד. (אפלאַדיסמענט). איך איינער
אייגענעם לאַנד גיעפן נעג זיך, אַנטוויקלען זיך
אונטער די קרעפטן, וואָס וועלן צעשימעטערן דעם
דאָזיקן סווינע.“ דער שרײַבער, וועלכער וויל העלפן דעם סאָ-
ציאליזם, וואָס בויט זיך באַ אונדז, דער שרײַבער, וואָס וויל קעמפן
געגן דעם פאַשיזם, דער שרײַבער, וואָס וויל קעמפן געגן דער מילכקאָ-
מעגלעכקייט, דאַרפן געפּינען דעם וועג צו די דאָזיקע קרעפטן, דעם וועג
צום פּראָלעטאַריאַט, וואָס פאַר אַ מינדערהייט איז זינט לאַנד עס זאָל
נאָך דערווייל ניט זיין דער רעוואָלוציאָנערער פּראָלעטאַריאַט, די זינט
רײַכע סאָוועטישע באַלשעוויקעס האָבן אויך אָנגעהויבן פון אַ מינ-
דערהייט אינעם אַרבעטער־קלאַס...

דער פאַשיזם און די ליטעראַטור

מיר — דער צוזאַמענפאַר פון די סאָוועטישע שרײַבער — שטרעבן
אויס אַ ברודערלעכע האַנט צו אלע שרײַבער, וואָס געפּינען זיך אַפּן
וועג צו אונדז, ווי ווייט זיי וואָלן נאָך פון אונדז גיט זינט, אויב נאָך
מיר וועגן באַ זיי אַ ווילן און אַ ווונטש צו העלפן דעם אַרבעטער-
קלאַס אין זיין קאַמפּ, צו העלפן דעם האַטנפֿאַרבאַנד. מיר זאָגן צו
זיי: די בעסטע הילף, וואָס איר קאָנט אונדז געבן, וועט זינט, אויב איר
וועט זיך שטעלן אַקסל צו אַקסל מיטן אַרבעטער־קלאַס
פון איינער לאַנד, מיט זיין רעוואָלוציאָנערער
מינדערהייט צום קאַמפּ געגן די אלע געפאַרן,
וואָס האָבן פאַרטרייבן פון אַנערע אַזויגן דעם שלאָפּ,
וואָס האָבן אָפּגענומען באַ איינע די עסטעטן
רזיקיט. די שרײַבער, וואָס וועלן דאָס ניט פאַרשטיין, וועלן אומ-
פאַרמינדלעך אַרײַנטראַגן אינעם לאַגער פונעם פאַשיזם, און דערײַבער

איז גוואלדיק וויכטיק פאר אונדז צוזאמען מיט זיי דורכצוטראכטן —
וואָס אזוינס איז דער פּאָשיזם פּאַר דער ליטעראַטור.

די שרעבער דאָרפֿן פרעגן באַ זיך אונדז ענטפּערן אפֿ דער פּראָגע,
וואָס שטעלט מיט זיך פּאַר דער פּאָשיזם פּאַר דער
קולטור, פּאַר דער ליטעראַטור.

די פּאָשיסטן זאָגן: עס איז ניטאָ קיין ליטעראַטור, וואָס שטייט
אויסערן קאָמפּ, אָדער גייט מיט אונדז, אָדער גייט קעגן אונדז. אויב
איר גייט מיט אונדז, איז שאַפט פונעם שטאַנדפּונקט פונ אונדזער
וועלט־אַנשווינג, אָבער אויב איר גייט מיט אונדז, איז אַינער אָרט
אין קאַנצלאַנער. האָט אונדזער מער מאָל געזאָגט געבעלס, האָט
האַט אונדזער מאָל פּראָקלאַמירט דאָזענבערג.

פּאַראַן זייער אַ טאַלאַנטפולער דײַטשישער שרעבער האָט פּאַ-
ל אַדאַ, וואָס זיין בוך „קליין מענטשעלע, וואָס פּיזשע ווײַ-
טער?“ איז באַוווּסט באַ אונדז אין לאַנד. האָט פּאַלאַדא באַשריבט
נלעצטדיק די ליינד פונ די מאַסן אין דער בורזשואַזער געזעלשאַפט,
ער באַוווּזט, וואָזוי זיי ווערן באַשווינדלט פונ די פּאַרשטייער פונעם
קאָפיטאַליזם, פונ די פּאַרשטייער פונ דער בורזשואַזער דעמאָקראַטיע.
ער האָט אַרויסגעפירט די סאַציאַל־דעמאָקראַטי, די פּאָשיסטן, אָבער
פאַר פּיל איז געווען שווער פּעסטיצוּשטעלן: צי איז ער פאַר די פּאַ-
שיסטן, אָדער קעגן די פּאָשיסטן.

האַט פּאַלאַדא האָט איצט אָנגעשריבן אַ נייעם האָמאַן: „ווער
עס האָט אַייגמאַל אַ זאָפֿ געטאָגן פונ דער בלעכער-
נער שיסל“. דער העלד פונ דעם דאָזיקן האָמאַן איז אַ געשטריוכל-
טער קליינבירגער, וואָס איז אַרבייטגעפאַלן אין טורמע אונדז איז אָפּגעזעסן
אין טורמע 5 יאָר. ער פרוּווט זיך שטעלן אפֿ די פּיס, לעבן, ווי אַן
ערלעכער בירגער, אָבער די ביוראַקראַטיש-בורזשואַזע מאַשין פונעם
קאָפיטאַליזם האָט אים צוריק אַרבייטגעצויגן אין טורמע. אונדז ווען דער
דאָזיקער העלד איז ערלעכט ווידער אַרבייטגעפאַלן אין טורמע, האָט ער
זיך דערפּילט אזוי, ווי ער וואָלט זיך אומגעקערט צו זיין לייבלעכער
מוטער. איצט האָט ער פאַר זיך 15 יאָר טורמע, אָבער אים וועט שוין
מער ניט אויסקומען צו שלאָגן זיך...

דאָס איז אַ טיפֿ טאַלאַנטפולער, אָבער האָפּענונגלאָזער בוך. ער
איז דערשינען אינעם מאָמענט ווען עס איז שוין געקומען צו דער
מאַכט היטלער. האָט פּאַלאַדא שרײַבט אינעם פּאַרוואָרט, אַן דאָס
ביסל, וואָס ער האָט אויסגעשאַלט, געהערט צו דער פּאַרגאַנגענהײַט

אז די פאשיסטן וועלן שאפן נייע באדינגונגען. האטס פאלארא האָט
כאשלאָסן צו ראטעווען און ווארומ דעם בוך און זיב, מאכנדיק דעם
אַבשטעל, אז ער רעדט פון דער פארנאנגענהייט.
אַבער וואָס האָבן אפ דעם געענטפערט די פאשיסטן? די בערלין
נער, "בערזענצייטונג" האָט אָפגעדרוקט א דונערדיקן ארטיקל
מיט אזא אינהאלט:

"מיר ווייסן, אז האטס פאלארא האָט אָנגעשריבן דעם דאָזיקן בוך
ניט קעגן אונדז. זאָל ער נאָך פרווונ! אָבער פאר וועמען האָט ער אָן
געשריבן דעם דאָזיקן בוך? ער האָט אָנגעשריבן פאר שלימאזלס, פאר
די, וואָס די געשיכטע האָט זיי צעמאַלן. ער וועקט ראכמאַנעס צו די,
וואָס מע דארף ארויספירן פונעם לעבן, קעריי צו מאכן אָרט פאר די
שטורמאָוויקעס מיט מוסקול און מיט א נאָהאן אין די הענט".
דער פאשיזם, וואָס פאראט די אינטערעסן פונעם קליינבירגער-
טום, ווייסט, אז ווען די מענטשן וועלן לייגענע דעם דאָזיקן בוך, וואָס
באווייזט, וויאזוי דער קאפיטאליזם פלעגט בא דער דעמאָקראטיע צע-
מאַלן דאָס קליינבירגערטום, וועלן זיי זאָגן: "בא די פאשיסטן איז
ניט בעשער, נאָר ערגער", און די פאשיסטן פאָרערן פונעם שר-
בער: "דו שיקדער אונדז אונז ביאָר, וואָס זאָל באווייזן, וויאזוי באמ
פאשיזם גייעט אלע מענטשן פאָרויס, זיי וואסן און זייגען גליקלעך.
דו וואָס גיט צו וועקן ראכמאַנעס צו די, וואָס דער קאפיטאליזם צע-
מאַלט זיי".

בא אונדז זיינען אויב פאראן שוואכע ביכער. אונדזער יונגע פראָ-
לעטארישע ליטעראטור האָט ניט מיטאמאָל געקאָנט געבן אזוינע בי-
כער, ווי שאַלאַבאָווס אָדער פאנפיאָראָווס ביכער. מיר האָבן פיל ברי-
מיטיווע ווערק, באזונדערס אין דער פארהאנגענהייט. אָבער עס איז
ניט געווען אזא פערנאָד אין אונדזער ליטעראטור, ווען עס זאָלן זיין
מעגלעך אזוינע שלעכטע ווערק, ווי עס שאפט דער פאשיזם. איך דייד
ווען דעם קינסטלערישן ווערט פון די האָזיקע ווערק. בא אונדז האָבן
געקאָנט זיין שוואכע ווערק, אָבער זיי האָבן דאָס איז גרונט געגעבן
דעם עמעס פונעם לעבן.

אין דער פּוילישער ליטעראטור איז ניטאָ קיין אייג ווערק,
וואָס זאָל געבן פאר די מאסן און אויבערצוגענדיק ביאָר פונעם פא-
שיזישן פּוילן. דער גרעסטער און ווירקלעך טאלאנטפולסטער שריי-
בער אינעם לאַנד פון די פּוילסדמיטיקעס קארעל באַרדאָווס
קי האָט זיב געפרוּווט געבן דעם עפאָס פונעם היינטיגן פּוילן.

בא אימ זינען שוין דערשינען, דוכט זיך, 5 אָדער 6 בעדער. די ערשטע 2 בעדער פון זינן טרילאָגיע „שוואַרצע פֿליגלען“ זינען איבערגעזעצט אפֿ רוסיש.

וואָס גיט קאָדען באַנדראָווסקי? ער באַוווינט אַ קוילנ־באַסיין, ער באַוווינט, און די אַרבעטער לעבן דאָרט, ווי בעהיימעס, ער באַוווינט די פּוילישע טעכנישע אינטעליגענצ צו דינסט דעם אויסלענדישן קאַפּיטאַל, ער גיט אַ בילד פֿון דער אומגעהערטער עקספּלואַטאַצע, ער שיקט דערט די שמוץ פֿון די קאַפיטאַליסטישע פּניי, ער דעקט אָפֿ די פּשאַרעזמאַכערישע פּאָליטיק פֿון דער פּאַרטיי פּפֿ"ס. ער פּרוּווט זיך באַוווינן די קאָמוניסטן, ישלעךמדיק זיי אַלס שויטימ, אָבער דאָך זינען די דאָזיקע קאָמוניסטן די איינציקע ערלעכע מענטשנאויגעמראָך מאַן, די איינציקע מענטשן, וואָס גלייבן דערין, פאַר וואָס זיי קעמפּן. קיין פּילסודשיקעס פּירט ער גיט אַרויס אין דעם האָזיקן דאָמאַן. נאָכדעם האָט קאָדען באַנדראָווסקי אָנגעשריבן אַ צווייטע טרילאָגיע, וווּ ער דעקט אָפֿ די פאַרקויפטקייט פֿונעם פּוילישן פאַרלאַמענט און דעם פאַראַט פֿון דער סאָציאַלי־פּשאַרעמאַכערישער פּאַרטיי. אינעם דאָמאַן, וואָס איז דערפּירט געוואָרן ביזן מאָמענט, ווען די פּילסודט־שיקעס זעמען די מאַכט, זינען יודיעראַמאָל גיט באַוווינן געוואָרן די פּילסודטשיקעס.

פאַרוואָס זינען זיי דאָרט גיטאָך דערפאַר, ווייל קאָדען באַנדראָווסקי מי איז אַ טאַלאַנטפולער אווטער און ער פאַרשטייט, און אויב ער וועט באַוווינן דעם רעזשימ פֿון די פּילסודטשיקעס, וועט מען גיט זען מיט וואָס אונטערשיידן זיי זיך פֿון די, וועמען ער האָט דע־מאַסקירט.

דער טאַלאַנטפולער קינסטלער קאָדען באַנדראָווסקי האָט אין זיין דאָמאַן „גענעראַל באַרדטש“ באַוווינן צו שאַפֿן אַ לעגענדע וועגן פּילסודסקין, ווייל האַן זינען די לעגיאָנען געווען אַ קליינע גרופּע העלדן פֿונעם קאַמפּ פאַר פּוילןס אומאַפּהענגיקייט, וואָס זינען געווען אַרומגערינגלט מיט אַן אָרעאָל.

דעם רעזשימ פֿונעם פּאַשיסטישן פּוילן קאָנן ער גיט באַוווינן, און אויב ער וועט יאָ באַוווינן, קאָנן מען פּאַרויס זאָגן, און באַ אימ וועט גאָרנישט גיט אַרויסקומען.

לאָמיר נעמען די אַיטאַליענישע פּאַשיסטישע ליטעראַטור. די דאָזיקע ליטעראַטור האָט שוין אַ צעניאָריקע געשיכטע. איך וועל אייך גיט גיין דערצייגן נאָכאַנאַנד דעם אינהאַלט פֿון די צען דאָמאַן־

נענ, וואָס מיר איז אויסגעקומען איבערצוליינען די לעצטע צייט, און
וואָס מע האלט זיי אין איטאליע פאר די בעסטע. קיין איינעם
פון די דאָזיקע ראָמאנען קען מען ניט האלטן פאר אַ קינסטלעך־
דיש ווערק.

איך וועל אייך בלויז ציטיירן די אָפּשאַצונג פון דער לאַגע פון
דער פּאַשיסטישער ליטעראַטור, וואָס עס גיבט די פּאַשיסטישע ליטע־
ראַטור־קריטיקער. איך, „רושן־אַרנאלע ד' איטאליא“ שרייבט
ער נאָר ע ר י ו ו א ל ט א :

„די ליטעראַטור אונדזערע שיקערט די יוגנט, וואָס גיט זיך איבער
די מיטעס אינסטינקטן, וואָס האָט ניט קיין שום געסטעקן דורכלויבט,
וואָס איז פאַרשקלאַפט פון כּיינישן באַנער. און דאָס איז ניט קיין ליי־
טעראַישע אויסטראַכטעניש, נאָר די טיפּע זיירקלעכקייט, וועלכע איז
פאַרקערטעט אין מענטשן, וואָס געבוירענע אינעם ערשטן יאָר־צענד־
ליב פונעם יאָרהונדערט, ניט האָבנדיק דורכגעגאַנגען דורכטן גאַנצן גרויס
פון דער מילכקאַמע, האָבן זיי לייט אופגעטאָן קיין גרויסע זאַכן, ניט
געזעמלט פאַר דער פּאַשיסטישער איבערקערעניש און זיינען די פאַר־
קערפערונג פון מאַטישער באַנאַלקייט. מע וואָלט געדאַרפט פאַר־
שטאַפּן דאָס מויל די דאָזיקע מענטשלעכ.“

שמעלט איר זיך דען פאַר, אז מיר וואָלטן געקענט זאָגן וועגן
אונדזער קאָמונג, אז אזויווי ער האָט זיך גיט באַמייקלט אין דער אָס־
טיאָבער־דעוואָלוציע, וועל ער איז געבוירג געוואָרן שפעטער, טוט ער
גיט קיין גרויסע טאַטן און ער באַשטייט פון נישטיקער מענטשלעכ.

מיר ווויסן, אז אונדזער קאָמונג איז די שטאַלץ פון אונדזער לאַנד,
אז אלע גרויסע בוינגען זינען — קאָמוניטישע בוינגען. ווער עס איז
געווען אפּ אונדזערע גרויסע בוינגען, דער האָט געזען, אז די קאָמו־
ניטיס ארבעטן אומעטום — פונעם ארבעטער באַמ ווערקשמעל, ביזן
אינזשעניער. אונדזער קאָמונג טוט אופּ אַ גרויסע ארבעט (אפּלאַדיס־
מענטן). אָבער וועגן דער פּאַשיסטישער יוגנט, וואָס איז אויסגעוואָקסן
נאָך דעם, זיי די פּאַשיסטישע זינען געקומען צו דער מאַכט, שרייבט
„רושן־אַרנאלע ד' איטאליא“ אז דאָס זינען מענטשלעכ, וואָס האָבן
גיט אופגעטאָן קיין גרויסע זאַכן.

א צווייטער קריטיקער, רושן־אַרנאלע ד' איטאליא, דערקלערט
איך, „לאַוואָר דאָ פּאַשיסטיש“, דייחנדיק וועגן דער ליטעראַטור
ביבאַל:

„וויאזוי קאָן אין דער העלדישער טרוימפּאלער ערע פון דער רע־

וואָלירציע עקזיסטירן א ליטעראטור, וואָס שטרעבט אקשאַנעדזיק אונז צושליסן זיך אין די סאמע באגרענעצטע ראמען, און וואָס האָט זיך אָפגעזאָגט פון דער גרויסער באגרייפונג? מען הארפ אריינבלאָזן אין דער ליטעראטור א שטרעקע ניי לעבן, צווינגענ זי באטייליקן זיך אין דער ביווג פון דער ניער געשיכטע.

לוינט זיך ארויס, אז די איטאליענישע ליטעראטור באמ פאשוזט באטייליקט זיך ניט אין דער ביווג דערפון, וואָס זיי רופן אָן דאָס „נייע לעבן“. א דריטער קריטיקער, טאַלעזאָ אינטלעליאנדי, דער רעהאקטער פון „טעווערע“ זאגט אזוי:

„מיר דארפן האָבן אזא שרייבער, וואָס זאָל זען אונדזער דאָרפ א פריילעכס, אונדזערע פויעריק פריילעכע, אונדזערע ארבעטער רויקע, צוטרוילעכע, וועלכע האָבן שאַלעם געמאכט מיטג היימלאנד, וואָס זאָל זען, וויאזוי אונדזערע וועגן גייען זיך פאנאטער פון רוימ, ציען זיך איבער אלע עקס וועלט, און זאָל הערן מוסאָליניס מעטאלישטימע, וואָס פילט אָן די פלעצער.

דער פאשיסטישער קריטיקער שרעט: גיט אזא שרייבער, וואָס זאָל קאָנען באווייזן, אז אונדזערע פויעריק זענען צופרידן, אז די ארבעטער זענען פרידיק און רויק. ער אָנערקעגט, אז אזא שרייבער איז ניטאָ מיט איין וואָרט, ער שטעלט פעסט, אז נאָך דעם, ווי די פאשיסטן זענען געקומען צו דער מאכט, איז קיין ליטעראטור, — ניט אלס א פאבריק פון ביכער, וואָס ווערן פארקויפט צו עטלעכע לירעס א שטיק, נאָר א ליטעראטור א קינסטלערישע, וואָס שאפט גרויסע געשטאלטן, — איז אין איטאליע ניטאָ.

מיר דארפן ענטפערן אפ דער פראגע, — און דאָס איז די גרויסע פראגע פונעם שטאטאפונקט פון דער ליטעראטור, — פארוואָס שטארבט אָפ די ליטעראטור באמ פאשיזם? פארוואָס? די סיבע דערפון איז קלאָר ביז נאָר, — זי איז פארבונדן מיט די סאמע וואָרצלען פון דער גאנצער אנטוויקלונג פון דער קונסט און ליטעראטור.

מיר דארפן זיך פרעגן אזוי: פארוואָס האָט עקזיסטירט שעקספיר אין XVI יאָרהונדערט, און פארוואָס איז די בורזשאזיע איצט גיט אימשטאנד צו געבן א שעקספיר? פארוואָס האָבן עקזיסטירט גרויסע שרייבער אינעם XVIII יאָרהונדערט און אין אָנהייב XIX? פארוואָס זענען איצט ניטאָ אזוינע גרויסע שרייבער, ווי געטע, שילער,

בנידאָן, היינע און כאַמשי וויסטאָר הונאָ? די ליטעראַטור אינעם פּע-
רזאָד פונ דער בורזשואזיע איז שטענדיק געווען א בורזשואזע ליטע-
ראַטור, זי האָט שטענדיק געדינט די צילן פונ דער בורזשואזיע, אָבער
האָט, ווען די בורזשואזיע האָט געקעמפט קעגן דעם פעאַדאליזם, ווען
זי האָט באַפרייט די מויכעס, זאָל זינג אפילע אירע אייגענע, פונעם
גאנצן לאַסט פונעם מיטאָלטערלעכן דענקען, ווען זי האָט אנט-
שקלאַפט די פּראָרוצייר-קעפטן, האָט זי געשאפן שרייבער, וואָס פלעגן
באשרייבן די דאָזיקע גרויסע שלאַכטן.

עס איז גענוג איבערצולייגען „קאָראָלאַן“ אָדער „ריטשאַרד
III“, קעדיי צו זען, וואָס פאר א קאָלאָסאלע ליטעראַטור, וואָס פאר
אן אָגשטרענגונג עס שילדערט דער קינסטלער. עס איז גענוג איבער-
צולייגען „האמלעט“ קעדיי צו זען, אז פארן קינסטלער זינגען גע-
שטאנען גרויסע פּראַגנ: וואָהינ גייט די וועלט?

ווען דעמאָלטאָר איז אין XVIII יאָרהונדערט ארויס פונעם פּע-
רזאָד פונ איר פּאָליטישער אויסזערונג, ווען זי האָט באַ זיך גע-
פרעגט, וווּ איז דער אויסוועג, — און דער אויסוועג איז געווען אין
דער ווידערפאָרניקונג — האָט זי געבוירט געמען, האָט זי געבוירט
שילערן.

ווען דער שרייבער קאָן זיך באַציען צו דער ווירקלעכקייט פּאָזיטיוו,
קאָן ער געבן אַן עמעסדריק בילד פונ דער דאָזיקער ווירקלעכקייט.
אָבער וווּ וועט איר געפינען אַ קינסטלער, וואָס
זאָל קאָנען איבערצייגן די מיליאָנען אַרבע-
טער און פּויערימ, אז די אימפּעראַליסטישע וועלט
מילכאָמע איז אַ גליק?

פרובירט געפיען אַ טרויסן הינטנצייטיקן קינסטלער, וואָס זאָל געבן
אן עמעסדריקן בוך וועגן דעם אימאַליענישן דאָרפ, א בוך, וואָס זאָל
איבערצייגן די פּויערימ און אונדז, אז דער פּאָזיטיוו האָט געבראַכט
דעם אימאַליענישן דאָרפ באַפרייונג. אונדז האָט און פארהאן אַן עמעס-
דריק בוך וועגן דעם אימאַליענישן דאָרפ, דער בוך פונ סילאָנע, א
מענטש, וואָס איז מעשעכ פונ זינגלעכן איז ער באַגאנגען גרויסע
פּאָליטישע פעלערן, אָבער, וואָס האָט געגעבן אַן עמעסדריקן בילד
פונעם דאָרפ, ווייל ער איז אַ סוינע פונעם פּאָזיטיוו. און דער עמעס
וועגן דעם אימאַליענישן דאָרפ קאָן באַשטימט בלוין דעריין, אז דער
אימאַליענישער פּאָזיטיוו האָט ניט באַזייטיקט די מאַכט פונעם גוט-
כאַזיער, האָט ניט באַזייטיקט די עקספּלאַטאציע פונעם פּויער דורכט

קאפיטאליזם, האָט ניט מאַזנטיקט נאָר פאַרשטאַרקט דעם יאָג פֿון דער ביוֹרֶאָקראַטיע אינעם פּאַשיסטישג דאָרפֿ.

און אויב היינט וואָלט געבוירן געוואָרן א שרייבער אפילע פֿון אזא טאלאנט ווי שעקספיר, פֿון אזא טאלאנט ווי מיקעל אַנדזשעלֶאָ, אָדער לעאָנאַרדאָ דא ווינצשי, איז, זייענדיק געשמעלט פֿאַר דער אופֿ-גאבע אויסצומאָלן אַן איבערצוגלעב בילד פֿאַר דער פּאָלֶקס-מאַסע, א בילד פֿון דער פּאַשיסטישער ווירקלעכקייט, וואָלט ער געגעבן א בילד, וואָס רעדט קעגן דעם פּאַשיזם, קעגן דעם קאפיטאליזם, און וואָלט ניט געקענט געבן קיין בילד, וואָס איז פֿאַר זיי.

און דערין ליגט די סיבע פֿון דער פּאַרפֿליצונג פֿון דער פּאַשיסטישער ליטעראַטור. און דערין ליגט די סיבע דערפֿון, וואָס דער פֿאַר-שיזם וועט קיינמאָל ניט שאַפֿן קיין גרויסע ליטע-ראַטור, און איבערצוגלעב פֿאַר די ברייטע מאַסן.

אינעם פּערזאָנלעכע פֿון דער אָפּשטאַרקונג פֿונעם קאפיטאליזם קאָנען די פּאַשיסטן פֿאַרניכטן די ליטעראַטור. אָבער קיין גרויסע ליטעראַטור וועלן זיי ניט שאַפֿן. און יעטווידער קינסטלער, אפילע דער, וואָס וואָלט ניט פּאַרשטאַנען דעם גאַנצן אומפּאַנג פֿונעם לעבן, וואָס וואָלט ניט פּאַרשטאַנען, וואָס איז אַזוינס דער פּאַשיזם, דאַרפֿ פּאַרשטיין איין זאַכ: דער פּאַשיזם איז די אָפּשטאַרבונג, די צע-פֿוילונג, די צעפֿאַלונג פֿון דער ליטעראַטור. און ווער עס וויל, אז עס זאָל זיך ווידער אַנטוויקלען די וועלט-ליטעראַטור, ווער עס וויל אַן נייע ליטעראַטור, ווער עס וויל אז דער דאָזיקער גרויסער הויבער פֿון דער אַנטוויקלונג פֿון דער מענטשהייט, וועלכער האָט גע-געבן דער מענטשהייט דעם גרעסטן גענוס, וועלכער פּאַרפֿילט דאָס לעבן פֿון פֿיל מענטשן, וועלכער איז דער קוואַל פֿון גרויסער שאַפֿונג, אז אָט דער הויבער זאָל לעבן און זיך אַנטוויקלען, — דער דאַרפֿ אָפּשווי-מען פֿונעם דאָזיקן ברעג, זוכן וועגן צו אונדז, דאַרפֿ גיין מיטן פּראָלעטאַריאַט צום קאַמפֿ קעגן דעם קאפיטאליזם, צום קאַמפֿ קעגן דעם פּאַשיזם, וויל בלויז אין דעם דאָזיקן קאַמפֿ וועט אַנטשטיין, זיך אַנטוויקלען און זיך פּאַרפֿעסטיקן די ליטעראַטור, וואָס וועט זיין א גרויסע לי-טעראַטור.

די געבורט פון דער רעוואָליוציאָנערער און פּראָלע- טארישער ליטעראַטור

מיר זענען ארויס פון דער געבורט פון דער רעוואָליוציאָנערער און פּראָלעטארישער ליטעראַטור. מיר האָבן פאר זיך ניט בלויז דעם וואָס פון דער ליטעראַטור אינעם ראַטנפארבאָנער, וואָס זי אינמיטלעך זיך פאר אונדז אין די וואָג און אַ מעכטיקער פּאַרגעשרימענער וועלט-ליטעראַטור, נאָר מיר זענען אויך איירעס פונעם אָגוה ייִכע בורט פון דער פּראָלעטארישער ליטעראַטור אין דער גאַנצער וועלט.

אלע גרונטפרינציפּן, וואָס שטעלן איין אונדזער באַצונג צו דער פּראָלעטארישער ליטעראַטור, געפינען מיר באַלע-ניענע, ווען ער גיט אַן אָפּשאַצונג די פּאַרשיידענע וועלטער פון דער בורשוואַניע, פון די גוטבאָזער, און ווען ער גיט אַן אַלגעמיינע אַנערשטעלונג בעגעניע דער קולטור־רעוואָליוציע. טראַגעדיס באַהויפטונג וועגן דער אומגעלעבט פון אַ פּראָלעטארישער ליטעראַטור האָט זיך געשמוצט, ערשטנס, אפּן גיט פאַרשטייג, און די וועלט־רעוואָליוציע איז אַ רויטער־דיקער פּערזאָנלעך, אַ פּערזאָנלעך פון מאַפּאָלעס און גיצווינגעס, און זי איז גיט קיין קורצינגער אפּרייס, און זי איז ניט קיין רעוואָלוציאָנער פון עפעס אַ קאָנדיטאָן, וואָס איז אַנטשטאַנדען אין צומאָמענהאַנג מיט דער מילכאַמע און קאָנפּאַרבייג, און צווייטנס, אפּן אָפּליקענען די מעגלעכקייט אויסצובויען דעם סאָציאַליזם אין איין לאַנד.

די פּראָלעטארישע ליטעראַטור באַ אונדז אין געוואָרן מעגלעך דער-פאר, ווייל די 17 יאָר קאַמפּ, וואָס איז פאַרלוירן פון זיי האָט דער סאָוועטישער פּראָלעטאריאַט געשאפּן דעם פּונדאמענט פונעם סאָציאַליזם און בויען די געבנידע פונעם סאָציאַליזם, האָבן אינמיטלעך און נעם פּראָלעטאריאַט קאָלעקטאָלע קולטור־קרעפטן און געמאַכט פאר דער באַדערפעניש פון די ברייטע פּאָליקס־מאַסן צו געפינען אין דער ליטעראַטור אַן אָפּשפּיגלונג פון זייער קאַמפּ, געפינען אין דער ליטעראַטור אַן אָפּשפּיגלונג פון זייערע האַפּענונגען, און אָפּשפּיגלונג פון זייערע שטרעבונגען.

אָבער דער וועלט־פּראָלעטאריאַט, וואָס זענען אוואַנטאַרדן פירן דעם קאַמפּ פאר אַראָפּוואַרפן די מאַכט פון דער בורשוואַניע, און וואָס לעבט איבער אין דעם וואָס די קאַמפּ אומגעהערטע אופשטייגן און וואָס לעבט קאָלעקטאָלע מאַפּאָלעס, וואָס זעט דעם אונטערגאַנג פון דער בורשו-
29

אזער קולטור און די געבורט פון דער פראָלעטארישער סאָציאליסטישער
שער קולטור אינעם פססר, — דער וועלט־פראָלעטאריאט קאָנן ניט
פארבלענדיגן שטוב פאר די האַזיקע אופטרייסלונגען.

די אלע גרויסע שלאכטן האָבן ניט געקאָנט ניט געפינען קיין אַפֿ-
שפּיגלונג אין דער ליטעראַטור, און דאָס איגערעסאנטסטע איז דאָס,
וואָס די פראָלעטארישע דיטשישע ליטעראַטור גייט פון די טיפּענישן
פונעם דיטשישן ארבעטער־קלאַס, וואָס עס שאפן זי שרייבער, וועל-
כע האָבן געבטן געארבעט אינעם זאוואָד, אָדער זיי האָבן אויסגעפילט
די פליכט פון פארטייאַנימאטערס, פון פארטייאַרגאנזאטערס. דאָס
זינען אזוינע שרייבער, ווי סאַרבוויצ, גרינגער, קלע-
בער, פּליויע און אמדערע.

די פראָלעטארישע ליטעראַטור האָט באוויזן צוציען צו זיך ניט
בלויז די געזעלשאפטלעכע מיינונג, נאָר זי האָט אויך באוויזן צוציען
אין אירע רייען די שרייבער פון דער ברוזשואזיע. איך רייך ניט וועגן
אזוינע שרייבער, ווי דער קאָמוניסטישער דיכטער יאָהאַנעס בע-
כער, וואָס איז געווען אין דער באוועגונג פון אָנהייב אָן און וואָס
איז געקומען אין דער רעוואָלוציאָנערער באוועגונג ניט אלס ליטע-
ראַט, אָבער דאָס קומען פון ליודוויג דעג אין אונדזער פארטיי
איז געווען א רעוואָלוציאָנערישע פונעם קאָמוניסטישן אונדזער פארטיי,
פונעם קאָמוניסטישן פראָלעטאריאט, נאָר אויב אונטער דער וויחונג
פון דער אנטשטייג פון דער פראָלעטארישער דיקטאטור.

אויב איר וועט געמען א צווייטן טייל וועלט — אזיע, אויב איר
וועט א יוקאטאָן, וואָס עס קומט פאָר אין יאפאָניע, וועט זיך ארויס-
ווייזן, אז מיר האָבן דאָרט א מערקווירדיק בילד פונעם אפּקומען פון
דער קוואַנטאטיוו סאַמע ריכער פראָלעטארישער ליטעראַטור, ניט
רעכענענדיק פססר. די האַזיקע ליטעראַטור איז רירט מיט איר
איינפאַכקייט און מיט איר נאָענטקייט צום פראָלעטאריאט. זי האָבן אַ-
יאַסי, קוקושימא, סעקעטי, כאיאשי און טאַקונ-
אַטישי — דאָס זינען שרייבער, וואָס שטאמען פון די פאַלקמאַסן.
די יאפאָנישע פראָלעטארישע ליטעראַטור איז די סאַמע איינגע-
וואַרצלטע פראָלעטארישע ליטעראַטור פון אלע עקזיסטירנדיקע. זי
אַטעמט אינגאַנצן מיטן לעבן פון די פאַלקמאַסן. זי וויקלט פאנאנדער
פאר אונדז א בילד פונעם קאָמוניסטישן פראָלעטאריאט. זי
באווייזט פון וואָסערע שיכטן זי קומט, ווהיגן זי גייט.

איז אזא לאַטער ווי אמעריקע קומט אויך פאָר א טיפּער דיפּערענ-

ציאציע-פראצעס פונ דער אינטעליגענצ. דער דאָזיקער פראָצעס גע-
פינט זיך אָפּשפּיגלונג אויב אין די רייע פון דער פראָלעטארישער לי-
טעראַטור. עס איז גענוג אָנווייז, לעמאַש, אפּ ס'ט ל'ס בוכ, וואָס
שילדערט די לאַגע אין פּאַרדס וואוּאָרן אין דעטרויט.

מיר זעען גלייכצייטיק, וויאזוי די שרניבער, וואָס וואקלען זיך און
וואָס גייען אריבער צו אומהו, אָרדענען אַינע עקספּעדיציעס אין די
שמעט, וווּ עס קומען פאַר שטרעקן, ווהינ די אָרטיקע מאַנגאטן לאָזן
ניט צו קיין שום קאָמוניסטן-אַנימאטערס, דאָרט נעמט די ליטעראַטור
אפּ זיך ניט בלויז אויספאַרשן דאָס, וואָס עס קומט פאַר, אויספאַרשן
אלע רעזיקעס פונעם קאפיטאַליזם, נאָר אויב די פונקציעס פון א די-
רעקטן פארטיידיקער פון די אינטערעסן פונעם פראָלעטאריאט.

מיר זעען, וויאזוי אין פראַנקרײַך אנטשטייט א פראָלעטאַר-
ישע ליטעראַטור. וויאזוי פון די טיפּענישן פונעם פראָלעטאריאט,
פון די אימ נאָענטע פאָלקשיכטן קומען ארויס שרניבער, וואָס טרעטן
אַפּן ארויס אלס קאָמוניסטן, אלס פראָלעטארישע שרניבער.

מיר זעען דעם אַטהייב פון א פראָלעטארישער ליטעראַטור אין
ענגלאַנד אינעם הארצן פונעם ברוזשואזן ענגלאַנד, אין אַספּאַרד,
וווּ עס ווערן דערצויגן די זיין פון דער ענגלישער ברוזשואזיע, קריס-
טאליזרט זיך אויס א גרופע, וואָס פארשטייט, אז די רעטונג איז בלויז
אין דער דערנענטערונג צום פראָלעטאריאט.

גלייכצייטיק מיט די דאָזיקע נייע שפראַצלינגען, וואָס גייען פון
נוממן, זעען מיר א קער צו אונדז פון די כריימע שיכטן אינטעליגענצ,
פון דער אלטער אינטעליגענצ, וואָס איז נעכטן געווען א גייטראלע
אָדער פּינטלעכע. דער דאָזיקער קער איז אן אָנוואַנד פון גרויסע סאָר-
ציאלע איבערוקן. זעלבסטפארשטענדלעך, אז דאָס ענלאַנד און
האָללאַנד זענען ניט דערפאַר געקומען צו אונדז, וועל צו אונדז
גייען אייניקע שיכטן פון שטאַטישן און דאָרפישן קליינבירגערטומן,
וואָס זוכן אן אויסוועג פון דער אויסוועגלאָזער לאַגע באַם קאפיטאַל-
ליזם. די דאָזיקע שרניבער זיינען אוועק צו אונדז, באוועגט דערפון,
וואָס עס טוט זיך אין זייער נעשאַמע. אָבער צווישן זייערע נעשאַמעס,
די נעשאַמעס פון די דאָזיקע אלטע שרניבער און די נעשאַמעס
פון די קליינבירגערלעכע מאַסן, איז גיטאָ קיין בינעזישע וואַנט. דער
אמבערבראַך, וואָס איז אין זיי פאַהגעקומען, איז אַ ס'מבאָל און א
סימבאָל פון די זיך גרייטנדיקע איבערנדרופ-
רונגען אין די פאָלק-מאַסן.

ריינדיק וועג די הויפט־מעניעס און שטערונגען, וואָס שטייען אפּן
 ווען פּונ די דאָזיקע אַלטע שרײַבער, ווען זיי דערנענטערן זיך צו
 אונדז, האָב איך אָנגעוויזן אפּ צוויי מאָמענטן. ערשטנס, זעען ניט פיל
 פּונ די דאָזיקע שרײַבער די רעוואָלוציאָנערע קראַפט באַ זיך איך לאַנד.
 צווייטנס, מירן זיי אויס קאמפּ. אָבער, אויב מיר וועלן זיך צוקוקן
 אופּמערקזאמ צו דער דאָזיקער דערנענטערונג פּונ דעם קליינביהגער־
 לעבן שרײַבער צו אונדז, רעוואָלוציאָנערע שרײַבער, אויב מיר וועלן
 זיך צוקוקן צו זייער רעוואָלוציע, וועלן מיר זיך אָנשטויסן גאָב אפּ
 אַנדערע שטערונגען, וואָס מע דארפּ אופּדעקן, וויל דער
 פּראָצעס פּונ זייער קומען צו אונדז איז אַ וויכטיקער פּראָצעס. מע
 טאָר ניט קאָמאנדעווען איבער איך, מע טאָר איך ניט פאַרשנעלערן
 קינסטלעך. אָבער, פּונ דער צווייטער זייט, וועלן די דאָזיקע שרײַבער
 ניט בייקומען זייערע שוועריקייטן, ביוואנען זיי וועלן ניט פאַרשטיין
 די אומבאגרינדעטקייט דערפּונ, וואָס זיי האַלט אָפּ פּונ אונדז.

איך פּראָדוקירן ווערן די דאָזיקע פּראָגנ באהאנדלט סײַ איך
 דאָמאנען, סײַ איך דער גרויסער ביז גאָר אינטערעסאנטער פּובליציסט־
 טישער ליטעראטור, ווי די קינסטלער, וועלכע גייען צו אונדז, פאַרמיר
 לירן זייערע שוועריקייטן, און וועלכע פּאָדערן די סאַמע ברודערלעכע
 און סאַמע ווארעמע באַטראַכטונג.

נעמט ראָמען דאָלאַנס „קלעראַמבאָ“, אַ בוך, וואָס
 איז אָנגעשריבן געוואָרן אין דעם פּערזאָן, וואָס דאָמען דאָלאַנס האָט
 זיך ניט געקאָנט באשליסן צו גיין מיט אונדז, אַ בוך, וואָס דערצייקט
 פּונ אַלע זיינע ספּייקעס. באַטראַכט דעם בוך פּונ אונדזער פּרינטי,
 וואָס איז דאָ אפּן צוזאַמענפּאַר, פּונעם גרויסן פּראַנציפּיאַלן שרײַבער
 זשאַן די שאַרבלאַק, דעם בוך „דער שיקוואַל פּונעם יאָר“
 הונדערט. נעמט פּערנאָדעס עס ארטיקלען און איר וועט
 זען, וואָס עס שטערט די דאָזיקע שרײַבער, אָדער וואָס עס האָט זיי
 געשטערט אפּ געוויסע עטאפּן פּונ זייער אַנטוויקלונג צו קומען צו
 אונדז.

איך גרונט גענומען, אויב מע זאָל אָפּוואַרפּן די סיכעס, וואָס וועגן
 זיי האָב איך שוין גערעדט, — די פעסימיסטישע אָפּשאַצונג פּונעם
 צושטאַנד, פּונ די רעוואָלוציאָנערע קרעפטן איך לאַנד, — אויב מע
 זאָל אָפּוואַרפּן דאָס ניט וועלן קעמפּן, — איז וואָס איז דער גאָסל
 וואָס פאַרבינדט די דאָזיקע וואַקלענדיקע שרײַבער מיטן צווייטן לאַ-
 גער? איך נעם די סאַמע באַזאָכטע, דענקענדיק שרײַבער, איך נעם

זיי ניט צוליב פאָלעטיק, נאָר פארקערט, קערדי צו פארשטיין זיי און העלפן זיי פארשטיין אונדז.

וואָס פאר אן אידיי דאָרפן מיר זיי העלפן בעקומענ? דאָס איז די אידיי פון אינדריווידוואליזם. די אידיי, וואָס באַ שטייט אונדז דעם: „איך, דער שרײַבער, דער אינ-טעלעקטועלער מאַנער, קאָן זיך ניט אונטערזאָרפן קיין שום דיסציפלין, יעדע פארטיי איז קלאַפּעט אפּ די אויגן, יעדע פארטיי בינדט דעם קינסטלער, איך וויל זײַן א פּרײַער שיסער פאר דער רעוואָלוציע, איך קאָן ניט זײַן קיין סאָלדאַט פון דער ארמיי פון דער רעוואָלוציע.“ דער דאָזיקער מער ווייניקער פּאַרמולירטער געדאַנק איז דאָס האַרץ פון די שוועריקייטן באַ אלע זיך וואַקלערנדיגע שרײַבער, וואָס ווילן אופריכטיק קומען צו אונדז.

און, פארשטייט זיך, ניט צוליב אונדזערע אהנומענטן פארשווירט די דאָזיקע שוועריקייטן — אהנומענטן קאָנען בלויז העלפן — זי וועט פארשווירטן ווערן דאן, ווען עס וועט זיך פאנאנדער וויקלען די שלאכט, און ווען דער שרײַבער וועט דערזען, אז באַטייליקט זיך איך דער שלאכט קאָן ער בלויז ווי א סאָלדאַט, און אז עס איז ניטאָ קיין קעמפּנדיקע ארמיי, וואָס זאָל ניט זײַן פארבונדן מיט אן אינער-שעכער איינהייט און אינערלעכער דיסציפלין.

וועלכסטפארשטענדלעכ, אז ניט צוליב דעם עקזיסטירן די רעוואָלוציע און די פארטיי קערדי צו מאַוואָרענען אלע מיטגלידער די פּוֹל-שטענדיקע פרעהייט. ענגעלס האָט געזאָגט, אז עס איז ניטאָ קיין מער אוּטאָריטאַרע זאַך, ווי די רעוואָלוציע, — די פּראָלעטאַרישע דע-וואָלוציע וועט מאַוואָרענען פּרעהייט דער מענטשהייט. זי דאַרף שאפן אן ארמיי, וואָס איז איר פארייניקט זיך די מענטשן צו-צוליב דעם איקער, זיי פארייניקט זיך צוליב די צילן פונעם קאמפ, זיי פארייניקט זיך צוליב דער גע-מיינזאמער פּראָגראַם, צוליב דעם געמיינזאמען וועג און דאַרפן אונטערזאָרפן אַלדאָס אינ-דיווידועלע דעם דאָזיקן געמיינזאמען, דעם דאָזיקן אַלגעמיינעם ציל.

מיר האָבן אפּ דעם דאָזיקן געביט אַ קאָלאַסאַלע דערפאַרונג. און אויב לענין האָט געזאָגט דעם אינטערנאַציאָנאַלן פּראָלעטאַריאַט אין

1920 יאָר אין דין „קיסער־קראנקייט פון לינקייט“, אז די דערפארונג פון דער רוסישער רעוואָלוציע קאָג וועלפּן קלענער מאַכן די יעסור רימ פּונעם פּראָלעטאריאַט אין אַ סאַכ לענדער, — איז אפּן ספּעציעלע געביט, וואָס וועגן אימ ריידן מיר, אפּן געביט פּונ די באַציונגען פּון געמ שרעבערס אינדיווידועלעך פּרטהייט יצו דער רעוואָלוציע, האָבן מיר אַ קאָלאָסאלע דערפארונג, ניט בלויז אַ ליטעראַרישע.

וואָל יעדער שרײַבער דורכטראַכטן דאָס אפּן טיפּסטן אויפּן, און דאן וועט ער פּאַרשטיין: אָדער ער וועט אויסגעשלאָסן זיך פּונעם בעזשען פּונ דעם קאַמפּ, וואָס צו אימ רייט זיך זײַנע נעשאַמע, וואָס אימ אימ וויל ער זיך כאַטײַליקן, אָדער ער דאַרפּ גיין אימ דער שערענגע פּונ די קעמפּנדיקע פּאַלקימאַסן, און אפּ מילכאַמע קומט ניט פּאַר אזוי, און יעדער סאָל האַט זאָל קאַנען דער־גיין צום ציל מיט זײַן אייגן שטענל. אפּ מילכאַמע גייט מען לײַט אַ מאַרשרוט.

ניט געקוקט אפּ די אלע שוועריקייטן, צווינגט די געשיכטע די שרײַבער זיך אַ קער טאָג צו אונדז. און מיר האָבן געזען דעם קער פּונ אַנדרע זשיר, וואָס איז פּאַר דער בורזשואַווער ליטעראַטור אומפּאַרשטענדלעכ. מיר האָבן געזען ניט בלויז דעם קער פּונ דאָמען ראָלאַן, דעם גרעסטן פּראַנצוזישן שרײַבער, נאָר מיר האָבן געזען נאָך אַ זאַך, וואָזוי דער דאָזיקער גרויסער שרײַבער, וועל־כער איז פּאַהאָנגען אימ אַ טעמפּן ווינקל, צוליב זײַן וועלט־אַנשווינג, וועלכער וואָס אימ די יערישטע בענדער פּונ זײַן „באַצויבערטער געשאַפּ מע“ פּאַרפירט אימ אַ טעמפּן ווינקל זײַן העלדן, און וועלכער האָט איבערהערט דעם דאָזיקן ראָמאַן, לײַט וויסנדיק וווייניג צו פירן — איז איצט, נאָך דעם, ווי ער האָט זיך געשטעלט אפּן גייער שטאַנד פּונ קיט, וואָס באַוואָרנט דעם היינט־אַרישן אויסוועג, באַוווּנזט ער אינעם לעצטן באַנד די דאָזיקע העלדן אימ שלאַכט.

איך האַלט, אז דער דאָזיקער בוך ראָמען ראָלאַנס — איז אונדער גרעסטער זיג, אונדער זײַג ניט בלויז דערפּאַר, וואָס דער גרויסער שרײַבער פּונ דער וועלט־ליטעראַטור האָט געפּונען אימ דעם וועג צו אונדז, נאָר אויך דערפּאַר, ווייל אפּ דעם דאָזיקן וועג האָט ער זיך אפּגעהויבן אלס קינסטלער אסאך העכער, איידער ער האָט זיך אפּ־געוויבן אפּילע אין זײַן בעסטן ראָמאַן „וואַן קריסטאָפּ“.

דער גרויסער שרניבער ראָמענ ראַלאַנ האָט געפונען דעם דאָזיקן וועג צו אונדז. אימ געפינען, וועלן געפינען הונדערטער גרויסע וועלט-שריבער. זיי וועלן אימ געפינען דורכגייענדיק דורכ א דיי פעלערנ (אזא שוואַליווע קומט גיט פאָר אין איינ טאָג), וואו איינ גרונטראַב דינג: אויב די דאָזיקע שרניבער זענען גיטקייט ספּאַרטסמענער אין דער ליטעראַטור, אויב די דאָזיקע שרניבער זענען פארהונדן מיט די פאָלק-מאסן, אויב די גרויסע טראַגעדיע, וואָס עס לעבט איצט איבער די מענ-טישהייט, די טראַגעדיע פונעם אונטערמאָנע פון איינ אָרדענונג, און די פרייד פון דער געבורט פון א צווייטער אָרדענונג דערנייט צו זייער מאַרק דורכן האַרצן, וואָס איז פארוברונדן מיט די פאָלק-מאסן און וואָס פילט זיי מיט. ועס קאָנען עקזיסטירן א גרויסער שרניבער, וואָס גיט טאלאנטפולע בילדער פון די רעוואָלוציאָנ-נערע אויפטרײַסלונגען, אָבער אויב ער איז גיט פארהונדן בלוטיק מיט די דאָזיקע קעמפנדיקע פאָלקמאסן, מיט די קעמפנדיקע ארבעטער און פויעריק, אויב ער זוכט אין דער רעוואָלוציע אן אויסבאהעלטעניש פון דער לעבנס-פוסטקייט, וועט זיין טאלאנט זיין פוסט און ער וועט גיט אויפבלײַען.

ווען מיר אלע האָבן זיך פארוואַמלט נאָך וואַרדימיר איליטשם טײַט אין גרויסן טשאַטער צו געזעגענען זיך מיט אימ, האָט נאדעזשדא קאָג-סטאנטיגאָווא טרופשקאייא געזאָגט ווערטער, וואָס איך וואָלט זיי גע-וואָלט דערמאָנען אלע שרניבער, וועלכע זוכן די וועג צו אונדז. די ווערטער זענען אבסאָליוט אומגעוויינלעכע גיט בלוז בא איר אין מויל. נאָך אויך אינעם מויל פון אונדז אלעמען, קאָמוניסטן. זי האָט געזאָגט: „לענין האָט טיפ געליבט דאָס פאָלק“.

און וועגן דער פייחער פון אונדזער פאָרטיי י.א.ו.ו.ער סטאָלין האָט געענטפערט אפ די באַגריסונגען פון דער פאָרטיי פונעם פראַ-לעטאריאַט אין זיין 50-טן געבורט-טאָג, האָט ער געזאָגט ווערטער, וואָס אינעם מויל פון אזא איינגעהאלטענעם מענטשן, ווי ער, האָבן זיי געקלונגען, ווי געקומענע פון דער סאַמע טיפ. סטאָלין האָט גע-זאָגט, אז ער איז גרייט דאָס גאַנצע בלוט זינען „טרעפן נאָך טראַפן“ אָפגעבן דעם פראַלעטאריאַט.

אזוינע ווערטער, ווי עס האָבן געזאָגט נאדעזשדא קאָנסטאנטי-נאָווא און כאַווער סטאָלין ווערן געזאָגט זייער זעלטן. אָבער אויב מיר איצט דאָ ריידן דאָך וועגן גרויסע פראַגן, וועגן דעם קער צו אונדז מיצואר די גרויסע קינסטלער, וואָס קאָנען פיל העלפן דעם אר-

בעטער-קלאס און דעם פויערטימ אינ זייער קאמפ. און מיר זאָגן צו די דאָזיקע קינסטלער: „מע קאָן זיין א מינסטער, און ניט קענען אָפּ שפּיגלען דעם דאָזיקן גרויסן קאמפ. איר וועט אימ קאָנען אָפּשפּיגלען בלויז דאָן, אויב אינ איינ וועט זיך אָפּרופּן די ליבע צו די קעמפּנדי-קע פּאָלקמאסן, וואָס ניט בלויז זיי ליבן און קעמפּן, נאָר וואָס זינען דער איינציקער יעסאָד פונעם נעעם לעבן. אויסער דער דאָזיקער באַ-ציונג צו דער געשיידערטער רעוואָלוציע, צום געשיידערטן קאמפ אינ ניטאָ קיין גרויסע קונסט.“

די פּראָלעטארישע שרטיבער קרענקע אפּ אנדערע קראנקייטן, איי-דער עס האָבן גערענקט די דאָזיקע אלטע מינסטערס פונ דער ליטע-ראטור. קירצער נעזאָגט, זיי קרענקען אפּ קולטור-מאנגל. אינ מיין אופגאבע גייט ניט אריין פאנאנדערצוטיילן די שרטיבער לויט דער ראנגע-טאבעלע, דאָ איז ניט קיין אָרט דערפאר, קימאט אלע פּראָלעטארישע שרטיבער ליידן פונ איין קראנקייט. און וואָס באַ-שטייט זי? עשטנס, גייען זיי, ווי יעדער שרטיבער, ארויס פון זייער דערפארונג, דערפון, וואָס זיי האָבן עמאָציאָנעל געפילט, אָבער זיי האָבן בלויז די דערפארונג פונעם קאמפ אינ זאוואָד, די דערפארונג פונ א דעמאָנסטראציע, אינ בעסטן פאל פונ א באוואָפנטן קאמפ אפּ א געוויסן באצירק, און בא זיי ווערט די גאנצע וועלט אריינגעפרעסט אהער, און אינ דער דאָזיקער וועלט איז פאראן בלויז דער פּראָלעטא-ריאט און די בורזשוואזיע. דאָס איז ערשטנס. אָבער דאָס איז ניט קיין קאָמוניסטישער צוגאנג. דער קאָמוניסטישער צוגאנג באשטייט אינ דעם, אז דער שרטיבער זאָל זען דאָס לעבן מיט אלע זיינע שטאפלען און שיכטן, זונץ אלע שיכטן זועלן שפילן א גרויסע ראָליע אינ די אנטשיידנדיקע שלאכטן פונ דער מענטשהייט.

צווייטנס, די פּראָלעטארישע שרטיבער האָבן פּאָשעט נאָך ניט ביי-הערשט די פּאָרמ. די בורזשוואזיע שול האָט זיי ניט געגעבן קיין ליטע-רארישע קולטור, און דער פּראָלעטארישער שרטיבער דארף זיך דורכ-שלאָגן א וועג דורכ א גרויסער ארבעט איבער דער פּאָרמ, פונקט אזוי, ווי ער קוואליפיצירט זיך אינעם זאוואָד.

דאָס אלע פּאָדערט ציט און האָס אלע פּאָדערט פונ די פּראָלעטא-רישע שרטיבער, זיי זאָלן, ניט פארלירנדיק זייער פארבינדונג מיט דער מאסע, ניט אוועקגייענדיק אפּ קיין איינ מאָמענט פונ איר קאמפ. ניט פארוואנדלנדיק זיך אין צושויער, אינ באַאָבאכטער פונ דעם דאָזיקן קאמפ, געפינען דעם וועג צו די אויצרעס פונ דער פּאָריקער ליטערא-

טור און צו די הימנטצייטיקע גרויסע מיניסטערס, וואָס באַ זיי קאָלעגן זיי זיבן לערנען. און יענע גרויסע שרייבער, וואָס קומען צו אונדז, דארפן העלפן די דאָזיקע פּראָלעטארישע שרייבער באהערשן די טעכער ניק און פארקירצן אזווארומ די געבורטערמינגעל פונעם דער גרויסער פּראָלעטארישער ליטעראטור.

מיר זיינען טיפּ איבערצייגט, אז די דאָזיקע פּראָלעטארישע ליטעראטור וועט אופקומען דורכ דער אָרגאנישער צונויפגינג פונעם די בעסטע שרייבער פונעם דער אלטער אינטעליגענצ, וואָס גייט צו אונדז, מיט די פּראָלעטארישע שרייבער. טראָגנדיק די ליבע און האס, וואָס ברויזט באמ פּראָלעטאריאט אין ברוסט, וועלן די פּראָלעטארישע שרייבער זיבן לערנען באַ די וואָרטמייניסטערס, וויאזוי צו דינען מיט דער פענ דעם פּראָלעטאריאט, וואָס זיי האָבן אימ געדינט ביז דער דאָזיקער צייט אלס אגיטאטערס און סאָלדאטן.

די פּראָלעטארישע שרייבער צוזאמען מיט די רעוואָלוציאָנערע שרייבער, וואָס וועלן גיין אפ און אָרגאנישער צונויפגינג מיט אונדז, וועלן קאָנען שאפן און וועלן שאפן די ליטעראטור, וואָס איז גיין מיט דעם פּראָלעטאריאט אין דעם אָנקומענדיקן פּערנאָד פונעם נײַעם טור רעוואָלוציעס און מילכאָמעס.

דזשעמס דזשאָיס אָדער טאַציאליסטישער רעאליזם?

די שרייבער קומען זייער אָפט צו אונדז מיט פראגן וועגן דער פאָרמ. מיר האָבן אויב דאָ געהערט די רעדעס פונעם אונדזערע אויסלעגערדישע פּריינט, וועלכע האָבן גערעדט ניט בלויז וועגן דעם, וואָס עס האָט זיי געגעבן די עפאָכע פונעם רעוואָלוציעס און די הימנטצייטיקע ווירקלעכקייט, נאָר וועלכע האָבן אונדז געגעבן איינעם פונעם שטאנד-פונקט פונעם זייער מיניסטערשאפט. זיי האָבן אויסגעדריקט די אומדן, אז שעקספיר זאָל באַ אונדז צופעליקן ניט ושמאכבן, א דערשטיקטער פונעם אונדזערע זאָרג וועגן דער ליטעראטור.

איבן מיינ, אז די מירע פונעם אונדזער פּריינט מאלדאָ, אז מע זאָל באַ אונדז דאָ איין די יאסלעס ניט דערשטיקן דעם שעקספיר, וואָס האָלט באַ געבוירן ווערן, באווייזט, אז ער האָט ניט גענוג צוטרוי צו די, וואָס פאסט אפ איין די יאסלעס אפן קינד. זאָל נאָר געבאָרן ווערן אָט דער שעקספיר — איבן ביזן איבערצייגט, אז ער וועט געבוירן

ווערן — און מיר וועלן אים שוין מאכט פאר א מענטשן. אפילו די, וואָס ווערן ניט געבוירן אלס שעקספירן, באַמיעג מיר זיב צו מאַכט זיי פאר מענטשן און מיר העלפן זיי.

מיר גייען מיט זייער א בריוו פיר אַנט. ווען עס זענען גע- בורגן געוואָרן שעקספירס, איז אינעם קולטור־קרענז געווען פארטראַג א קליינער טייל געזעלשאַפט. אויב אפילו איז דעם דאָזיקן טייל גע- זעלשאַפט איז דער פראַצענט באַגאבטע מענטשן געווען א גרעסערער, ווי בא אונדז, איז שטורעמעדיק די קולטור מיט צענדליקער מיליאָנען, האָבן מיר איג הונדערט מאָל מער שאַנסן, אז בא אונדז וועלן זיב געפינען מער שעקספירס. מער געזעס. (אפלאַדיסמענט).

ווי איז עס געווען געוואָרן, אז ביים אַזערביער־ציוואַלענפאָר זאָל אן אוילעם מענטשן טעגלעך שטיין אפ דער גאס און וואַרטן צו בא- קומען א בילעט? וואָס באַטייט עס? דאָס באַטייט, אז אונדזערע מאַסן ווילן האָבן א גרויסע לייטעראַטור. און זי וועלן זי טאקע שאַפן, אַט די גרויסע לייטעראַ- טור פונקט אזוי, ווי זיי האָבן געשאַפן אַלץ, וואָס מיר זעען איצט.

עס וואָלט געווען לעבערלעך, ווען אונדזערע קינסטלער וואָלטן זיב אָפגעזאָגט צו לערנען זיב בא די אויסלענדישע קינסטלער.

דער דורכשניטלעכער פראַנצויזישער שרניבער שרניבט איז זיב פונ- פאָרמ אַמורויניקסנטס גיט ערגער פונ אונדזערן זייער א גוטן שרני- בער. דאָ איז קיין שום ווונדערבארעם גיטאָ. דער פראַנצויזישער אָדער דער ענגלישער אַהבעטער באהערשט דעם אינסטרומענט אויב בעסער ווי אונדזער גנער אַרבעטער, וואָס אַרבעט סאַמאַל 3-4 יאָר באַמ ווערקשטעל. דעריבער האַרפן מיר בענעגייע דער פאָרמ זייער פיל זיב לערנען גיט בלויז בא די קלאַסיקער פונ דער אַלטער לייטעראַטור, נאָר אויב בא דער לייטעראַטור פונעם אָפּשטאַרבנדיקן קאַפיטאַליזם.

צי האַרפ מען זיב לערנען בא גרויסע קינסטלער, אשטייגער בא פרוסטן, די קענטעניש אַרומצוייכענען, שיידערן יעטווידער מונדסופע באוועגונג אינעם מענטשן? גיט וועגן דעם גיט דער שטרניט. דער שטרניט גיט וועגן דעם, צי האָבן מיר אַן אייגענעם שלי אַב, אָדער דעם דאָזיקן שלי אַב ווילן זיב אַן די אויס- לענדישע זוכענישן.

איב האָב געלייענט דזשעמס דזשאָנסן מיט גרויסן מי. איב ביג זיב

מוידע, איך וואָלט גיט געענדיקט דאָס לייענען, ווען גיט דאָס געפיל, אז מע דארף דאָך איבערלייענען, א שמעק טאָג אזא בוך, וואָס רעגט פיל שרניבער.

דערדיבער וועל איך זיך דערלויבן צו זאָגן, אז די, וואָס האַלטן, אז בא דושאַנסן קאָגן מען זיך לערנען, דארפן מען האַלטן גיט לערנען זיך בא דושאַנסן.

ער שטעלט אלס אופגאבע פארן קינסטלער צו פאָטאָגראַפירן א קופע מיסט מיט דער הילף פון א קינאָאָפּאראַט דורכ א מיקראָסקאָפּ. דושאַנס האַלט, אז מע קאָגן באַווויזן די ווירקלעכקייט, ארזאָפּנע מעטרויק זי מיט דער הילף פון א קינאָאָפּאראַט, באַוועגונג נאָך באַ וועגונג, די באַוועגונג פון די געדאַנקען, דעם מענטשנס באַוועגונג, און אז דאָס וועט אין סאַכאַל געבן א גרויס בילד.

אַבער לאַמיר זיך צומקן צו דעם דאָזיקן בילד. דושאַנס באַווויזט דאָס קליינבירגערטום פון אירלאַנד. ער גיט אין 1904 יאָר. ער גייט נאָך זיינע העלדן אין דער ביראָ, אין דער רעדאַקציע, אין שול, אין שענק, אין שאַנד-הויז, און ער קוקט זיך צו די באַוועגונגען, צו די געדאַנקען, צו די געפילן פון דער באַוועגונג פונעם מאַנגן ביז דער באַ וועגונג פונעם מאַרב און פון דער טווען, און פאָטאָגראַפירט זיי לויט דער ריי.

דוכט זיך, וואָס דארפן מען האַבן מער? דאָס איז דאָך — די נענע פאָרם פון רעאַליזם.

אַבער לאַמיר א קוק טאָג, וואָס ער פאָטאָגראַפירט און וואַזוי ער פאָטאָגראַפירט.

די זעלבע אירלענדישע בורזשוואַזיע האָט אָרגאַניזירט אין 1916 יאָר אן אופשטאַנד קעגן דער ענגלישער הערשאַפט, וואָס דושאַנס האַסט זי. די זעלבע בליומס און דעראַליוסן האָבן געקעמפט אפּ די באַריקאַדן, מע פלעגט זיי צעשיסן. גיט דען דושאַנס א ווירקלעכ קי-נאָ-בילד פונעם לעבן? ניין. באַ דאָזיקן ווערט דער אויסוואַל פונעם אַביעקט פון זייג קינאָאָפּאראַט אַהאַפּי-רונג באַשטימט דורך זייג שטאַנדפונקט. דושאַנס האָט גיט געגעבן קייג סכּוּם פונעם לעבן, ער האָט אויסגעקליבן די מאַמענטן, וואָס באַראַד טעריזירט די לעיוצלעכדיקייט פונעם קליינבירגערטום, ער האָט עס גיט געקאָנט זען אזוי, ווי דאָס איז געווען אין שלאַכט. אוואַרום, האָט איר גיט

עפֿשט א ננעם אָביעקטיוו מעטאָד פֿונ באַווויזונג דאָס לעבן, נאָר פֿאַ-
שעט אַן אָפֿקלייב פֿונ די לעבן נדערש ייִגונג עג פֿר
נעמ שט אַנדערשונקט פֿונ א קליי נבירגער, וואָס זעט
ניט קיינ אויסזעג פֿונעם קולטור־קריזיס.

נאָר פֿאַמיר גיינ וועטער. זעלבסטפֿארשטענדלעך, און מיר דארפֿן
ניט דעם דאָזיקן מיקראַסקאָפֿישן מעטאָד אין אונדזער ליטעראַטור.
אויב מיר ווילן אָפֿשפּיגלעג וואָס באַוועגט דעם אַרבעטער, וואָס נעכט
האָט ער געלעבט אין דאָרפֿ און איצט קעמפט ער אין זאָוואָד מיט
אלע קויכעס פֿארן זיג פֿונ זיין זאָוואָד, פֿארן זיג פֿונעם סאָציאַליזם,
איז אפֿ צו פֿאַרשטיין דאָס. דארפֿן מיר ניט האָבן קיינ מיקראַסקאָפֿי-
שע פֿאַטאָגראַפֿיעס. צו פֿאַרשטיין דאָס דארפֿן מען זיב אַרײַנטראַכטן
אין די סאַמע גרינגלעכע מאַמענטן פֿונעם לעבן פֿונ די פֿאַלק־מאַסן,
דארפֿן מען זיב אַרײַנטראַכטן אין דעם, זײַאָווי עס האָבן געלעבט די
דאָזיקע פֿאַלק־מאַסן, א טראַכט טאָן, וואָס דער זאָוואָד גיט דעם דאָ-
זיקן קאָלוירטניק נײַט אין פֿאַרגלײַכ דערמיט, וואָס עס איז געווען
פֿרײַער, וואָס האָט ער אין אימ אַרויסקערופֿן, און דערצו דארפֿן מיר
ניט האָבן קיינ מיקראַסקאָפֿ.

אונדזער ליטעראַטור האָט געפֿונען איר איר
גענעם גרויסן שעפֿערדישן זעג. דער דאָזיקער גרוי-
סער שעפֿערשיער ווען שטיצט זיב אפֿ די בעסטע היסטאָרישע טראַדי-
ציעס. דאָס, וואָס עס איז פֿאַראַן דאָס בעסטע אין דער וועלט־ליטעראַ-
טור, וואָס האָט אָפֿגעשפּיגלט עמעסדיק דאָס לעבן, האָט אונדז גע-
געבן דער רעאַליזם.

די סאָוועטישע ליטעראַטור שטייט מיט ביידע פֿיס אפֿן באַרן
פֿונ דער וועלט־ווירקלעכקייט אין איר גאַנצן אומפֿאַנג. אי
אפֿן באַרן פֿונ דער ווירקלעכקייט פֿונעם אומקומענדיקן קאָפיטאַליזם
אי אפֿן באַרן פֿונ דער ווירקלעכקייט פֿונעם אומקומענדיקן סאָציאַליזם,
און דער מעטאָד פֿונ אונדזער שאַפֿונג דארפֿן באַשטיין דערין, אז מיר
זאָלן אויסקלעבן די שטיקער, וואָס זינען אונדז אָנגענעם — דאָס
באַווויזונג דעם העלדישן אַרבעטער, באַווויזונג דעם שלעכטן קאָפיטאַ-
ליסט, נאָר מיר זאָלן קענען אָפֿשפּיגלען דעם קאַמפֿ פֿונעם קאַ-
פיטאַליזם, דער אומקומ פֿונעם קאָפיטאַליזם און
די געבורט פֿונעם סאָציאַליזם אין אלע גרונט-
ווידערשפּורכן. און דעם דאָזיקן רעאַליזם רופֿן מיר אַן סאָציאַ-
ליסטישער, וועל ער אין ניט פֿאַשעט קיינ פֿאַטאָגראַפֿיע פֿונעם לעבן.

ער, איז באזירט אפן פארשטייג, וווּהייג וס'גייט די וועלט. די וועלט גייט צום וויג פונעם סאָציאליזם, און בלויז דער קינסטלער, וואָס וועט פארשטייג וווּהייג עס גייט די וועלט, וועט קענען אָפּשפּיגלען אַיג גרויסע געשיטאלטן די גרויסטליביגעס פונדער דאָזיקער אנטוויקלונג.

שאפטדיק די סאָוועטישע ליטעראטור האָבן מיר, פארשטייט זיך, פיל געבלאָנדזשעט, פיל געמאטערט זיך. אונדזער שרניבער זינען ניט געבוירן געוואָרן קיין פארטיקע, און אונדזער פארטיי האָט ניט געהאט איין קעשענע קיין פארטיקע קונסטמעטריע. בלויז די סאמע אופמערקזאמע באצונג צו דער יעדושע פונד מארקס, עטעלעס און לע-ניגע אפן געביט פונדער ליטעראטור, דאָס סאמע אופמערקזאמע דורכטראכטן די אנטוויקלונג פונד אונדזער קונסט, האָבן געגעבן די מעגלעכקייט אונדזער פארטיי, דער אָנפירונג פונד אונדזער ליטעראטור אָנצומאפן דעם גרויסן וועג. און וועג מיר האָבן ארויסגערוקט דעם לאָזונג פונד סאָציאליסטישן רעאליזם, האָט אייך די סאָוועטישע ליטע-ראטור אופגענומען מיטאמאָל טאקע דערפאר, וווּל ער האָט אָנגע-טאפן דעם וועג ריכטיק.

אונדזער ליטעראטור איז שוין די ערשטע ליטעראטור פונד דע-וועלט, אויב אפילע אונדזער מינסטערשאפט שטייט נאָך אָפּ פונד דער מנרעו-ליטעראטור. אָבער מיר זינען די אוינציקע ליטעראטור, וואָס גיבן דעם ריכטיקן ענטפער די פאָלקמאסן פונד דער גאנצער וועלט אפ די וויכטיקסטע פראגן פאר זיי, זי גיט זיי א ריכטיקע געשטאלט פונד דעם אומקומענדיקן קאפּיטאליזם און פונעם אויפקומענדיקן סאָציא-ליזם.

ווען איך האָב איבערגעלייגעט איך די „נייע דייטשע בלעטער" דעם ענטפער פונד די ארבעטער, וואָס זינען אנטלאָפן פונד א דייטשישן קאָנ-צענטראציע-לאגער, אפ דער פראגע, וואָס האָבן זיי געלייגעט אינעם לאָגער; ווען איך האָב זיך דערוואַסט, אז זיי האָבן אינעם קאָנצלאגער, ווען די פאשיסטישע שטורמאָוויקעס האָבן זיי געשלאָגן, געפונען קויר כעס צו לייגען פאגפוי אַר אַוויס, „ברוסקיי", האָבן איך געפילט א שטאַלץ פאר אונדזער ליטעראטור.

אָבער מיר זינען גיט קיין בארימערס, אי לענין, אי דער בעס-טער שילער לענינס כאווער סטאלין האָבן שטענדיק אונדז גע-לערנט: בארימט זיך גיט, נעמט זיך גיט איבער.

אויב מיר לויבן אונדזער ליטעראטור אלס די ערשטע, אנערקענענע
 מיר אינ דער זעלבער צייט, אז אונדזערע ליטערארישע דערפאָלג זיך
 גען ניט בלויז דער פארהינגסט פונעם הער ליטעראטור גופע, נאָר אינ דער
 ערשטער ריי א רעזולטאט דערפונ, וואָס מיר האָבן אויסגעבויט רעם
 פונדאמענט פונעם סאָציאליזם. אונדזער ווילן, אז אונדזערע אויסלעגן-
 רישע טאוויירימ זאָלן אונדז נאָכטאָגן. וכיור וועלן זיין גליקלעך, ווען
 מיר וועלן קענען זאָגן, אז די דייטשישע, יאפאנישע, פוילישע, פראנ-
 צויזישע פאָלקמאטן האָבן געשאפן א בעסערע ליטעראטור, ווי אונד-
 זערע, ווייל אזא ליטעראטור קאָן אנטושייגן בלויז דאן, ווען זיי וועלן
 זינגן, ווען זיי וועלן בויען דעם סאָציאליזם.

מיר האָבן זאָגן צו אונדזערע שרייבער: לערנט זיך בא די בעס-
 טע מיטטערס פונעם דער פראָלעטארישער רעוואָלוציאָנערער ליטעראטור
 אינ אויסלאַנד, העלפט זיי שאפן א בילד פונעם אונדזער לאַנד, און און
 בערזינגערישע פאר די אויסלענדישע ארבעטער, און צו אונדזערע אויס-
 לענדישע טאוויירימ זאָגן מיר: אונטער דער פאָג פונעם
 קעמפנידיקן פראָלעטאריאט, אינעם קאמפ פאר
 דעם פארוואָס עס האָבן געקעמפט די סאָוועטי-
 שע ארבעטער, אינעם קאמפ פאר דעם פארוואָס עס
 זינגען אומגעקומענע די בעסיטע מענטשן פון
 נעם ארבעטערקלאַס אפּ נאָר דער וועלט, וועט איר
 שאפן א גרויסע ליטעראטור.

מיר וועלן זיך לערנען בא דער רעוואָלוציאָנערער וועלט ליטערא-
 טור, מיר וועלן זיך לערנען בא איר מיטטערשאפט און דאָס פאר-
 שטיין די אלע אינטימסטע פראָצעסן, וואָס קומען פאָר צווישן דעם
 פראָלעטאריאט און דעם פויערטומ אינ אונדזערע לענדער. אונדזערע
 ארבעטער האָבן צו זען מיט בלויז די געשטאלטן פונעם די קאָלוירטני-
 קעס און שלאָגלער, נאָר אויך די געשטאלט פונעם ארבעטער, וואָס
 ניט געקוקט אפּ די רעזיכעס פונעם פאשיסטישן הענקער, שמירט ער
 אינ דער דייטשישער אונטערערד די צוקונפט פונעם דיי-
 טשישן פראָלעטאריאט; זענן די געשטאלט פונעם בינעזישן קולן,
 וואָס איז געבאן געווען א בעהיימע בא די וויסע אינ די אויגן, און
 הענגט גייט ער א באַהוועסער איבער גאנצע בינעז מיט גשווער, וואָס ער
 האָט פארכאפט באם סויגע, און פארייניקט דאָס פאָלק, קערני צו
 פירן אימ צום סאָציאליזם.

פונעם אייך, אויסלענדישע טאוויירימ, ווארטן מיר, אז איר זאָלט

אונחז העלפנ צו באוויזונ מיט וואָס עס לעבט, מיט וואָס עס אָמעמט
דער פּראָנציוויזשער, יעננלישער אַרבעטער, וואָס ומיר האַלטנ אימ פּאר
אונדזערנ א ברודער, נאָך וואָס מיר זעענ אימ אזוי ווי דורכ א נעפּל.
אי פּאר אונדזער סאָוועטישער ליטעראַטור, אי פּאר דער ליטעראַי
טור פּונ די דעוואָליוציאָנערע קינסטלער פּונ מירשעוו, איז פּאראַי א
קאָלאָסאַל טעטיקייטפעלד. מע דארפּ בלוין האָבנ דרניסטקייט, מע
דארפּ בלוין גלויבנ. ניין, מיר וועלן די שעקספירס ניט דער-
שטיקנ, מיר וועלן זיי אויסהאַדעווענ. מיר וועלן
שאַפּן א ליטעראַטור א העכערע ווי די רענעסאַנס
ליטעראַטור, ווייל זיי האָט געשעפּט אירע גע-
שטאַלטונ איינעם שקלאַפּניס אויזערישנ גרייכנלאַנד,
איינעם שקלאַפּניס אויזערישנ דרויט, אונ האָט
אויסגעדריקט די אינטערעסנ פונעם אופקומענ-
דיקנ קאפיטאַליזם, אונדזערע אָבער איז אַן אָפּ-
שפיגלונג פונ די אידיענ פונ דער ניער, סאָציאַ-
ליסטישער געזעלשאַפּט.

די דאָזיקע ליטעראַטור, וואָס ומיר מיט אַיב שאַפּן, וועט זינן א
גרויסע ליטעראַטור פּונ ליבע צו אלע אונטערדריקטע, פּונ האַס צום
עקספּלאַטאַטאָרישנ קלאַס, פּונעם אנטשיידענעם קאמפּ קעגנ איימ ניט
אפּ אַלעבנ, נאָך אפּ טויט, פּונ ליבע צו דער פרוי, וואָס מיר וועלן מאַסנ
פּאר א כאַווער, פּונ ליבע צו יענע קאָלירטע ראַסנ, וואָס זינענ געווענ
די אָפּטריניקע פּונ דער מענטשהייט.

איז דער דאָזיקער ליטעראַטור וועלן מיר ארײַנלייגנ דעם פּראָלע-
טאריאַטס געשאַמע, זינן ליחנשאַפּט, זינן ליבע, אונ דאָס וועט
זינן א ליטעראַטור פונ גרויסע בילדער, פונ גרוי-
טע טרייסטנ, דאָס וועט זינן א ליטעראַטור פונעם
קאַמפּ פּאראַנ סאָציאַליזם א ליטעראַטור פונ
נעם זיג פונעם אינטערנאַציאָנאַלן סאָציאַליזם.
(אפּאָרדיסמענט).

שלוסוואָרט

סאוויירימ, פונעם שטאנדהפונקט פון די טראדיציעס, וואָס ה'שרשנ אפ ברושואזע צוזאמענפאָרן, וואָלט איך געמוזט דערקלערן, אז איך געפינ זיך אין זייער א שווערער לאגע, וועל אלס פאָרטרעגער בין איך באשאַסן וועוואָרן פוט א ריי סאוויירימ, וואָס זינען אונזערע געסט. אָבער אונזערע געסט — האָס זינען, פון איינ זיט, אַטריאד פראָלעמארישע שרעבער פון מינרעו, וואָס זינען ניט קיין געסט אין דער פראָלעמארישער ליטעראטור און אין דער רעוואָלוציאָנערער באַ יזענונג. די איבעריקע אונזערע געסט — האָס זינען שרעבער, וואָס זינען ניט קיין מומנלידער פון אונזער פארטיי, נאָר וואָס גייען צום פראָלעמאריאט. אַיך האָט, אז בענעגייע אזעלכע געסט באשטייט די ערשטע אופגאבע אין אַיב סאָליטער אופריכטיקייט.

די דיסקוסיע, וואָס האָט זיך צעפלאקערט ארום מיטן פאָרטראַג, האָט געבראכט אַ גרויסע נוצ. איך מוז זאָגן, אז זי האָט מיר באוויזן אַמאָ אַזוינס, וואָס איך האָב נישט געוויסט, ווען איך האָב געמאכט מיטן פאָרטראַג. זי האָט מיך אויסגעלערנט עטוואָס, האַטאָט ניט דאָס, וואָס עס האָבן מיר געוואָלט אַנטריירן אייניקע פון די, וואָס זינען דאָ ארויסגעטראָטן. וועגן דעם וועל איך ריידן.

איך וועל לאָנג ניט פארהאלטן זיך אפ דער פראגע וועגן דעם „צעטל ווילטעטיקונט“ פון דער פראָלעמארישער ליטעראטור, וועגן דעם צעטל פראָלעמארישע שרעבער.

וואָס איז די אופגאבע פון א פאָרטראַגער אפ א צוזאמענפאָרן? א פאָרטראַג איז ניט קיין לערנבוכ וועגן ליטעראטור-געשיכטע. מיטן אופגאבע איז ניט באשאטאנען אין דעם, אז איך זאָל אָנרופן גוטע און שלעכטע שרעבער, אז איך זאָל איבערעכענען זייערע ווערק. די אופגאבע איז באשאטאנען אַינ אַזויע קשטעלען פראָבלעמען, וואָס זינען ארויסגערוקן פאר דער ליטעראטור דורך דער היסטארישער סיטואציע. נעמען פלעג איך דערמאָנען נאָר אפ

אזויזשיל, אפ וויפל דער געגעבענער שרעבער פלעגט אריינפאלג אין צענטער פונג דער דאָזיקער פראָבלעם. עקאָב ומער, א פאָרטרעגער כאַ יאָהרז אפ אַ צוואַנענפאַר דריקטן אויס די רעזולטאטן פונג קאָלעקטיווער אַרבעט פונעם געראַטק. דער קאָלעקטיוו קאָנז זייער ליכט אַנגעשטעלג די וואַגעמיינע ליניע פונג לייוונ א פראָבלעם, נאָכער זעס וויז ניט אַבליי גאַטאַריש, אַז ער זאָל מאַסקימ זינג מיט דער אָפּשאַצונג פונג יעדן שרעבער. זאָט, צומ בנשפּיל, קאָמיד געמעג דעם באַווער בעלאַ אַז לייעש. ער איז בעפּירעש א פראָלעטאַרישער שרעבער. מיר האָבן פאַרשפּרייט אין הונדערטער טויזנטער עקזעמפּליאַרז זינג דאָמאַנ „טיסע ברענט“, אָכער ניט דערפאַר, וואָס דאָס איז א פאַרפּולקומטער בוך, נינג, דאָס איז א בוך פונג א שרעבער אַנפאַנגער, — נאָר דערפאַר, וואָס איז דעם האָזיקן בוך געפינגעג מיר די אָפּשפּילונג פונג דער אונגאַרישער רעוואָליוציע, וואָס איר געשמאַלט איז פאַר אונדז טייער, כאָטש דאָס ביכר האָט איליעש געשיקדערט שוואַב.

דער אָרטקאָמיטעט דאַרפ ניט זינג פאַראַנטוואָרטלעך, קאָמיד זאָנג, פאַר מנינע אַרטיוילג וועגט די ליטעראַרישע מיטלעם פונג איליעשם בוך, אָדער פונג די ביכער פונג אַנדערע אַוטערס. דעריבער האָב איך זיי ניט אַרויסגעזאָגט אינעם פאַרטראַג.

צווייטנס — איך מיינ, אַז איר האָט מיך ווייניקער געזידלט דער-פאַר, וואָס איך האָב ניט אָנגערופּן קיינ שרעבער, ווי איר וואָלט גע-זידלט, וועגן איך וואָלט געגעבן א באַראַקטעריסטיק פונג די שרעבער (אַפּלעדיסמענטן).

פאַרשטייט זיך, אַז דאָ האַנדלט זיך ניט וועגן דעם, צי האָב איך אָנגערופּן געמעג פונג שרעבער, אָדער ניט. איך קעג זיי ניט ערנער, זיי יענע באַווייזן, וואָס האָבן אָנגערופּן זייערע געמעג. עס גייט אין דעם, וואָס האָ האָבן זיך אַרויסגעזאָגט וועגן זייער וועזנטלעכע פראַגן פאַרשטייער פונג פאַרשיידענע גראַפּעס, און וועגן זייערע אַרויסגעזאָנגענע דאַרפ מעג זאָנג מיט פּולער אידוישער קלאָרקייט.

איך האָב געפּררווט געבן אַ ביכר פונג די פאַרהעלטענישע פונג דער וועלטליטעראַטור צו די גרעסטע היסטאָרישע געשעענישן, וועלכע פאַר-שטימעג די וויטעריקע אַנטוויקלונג פונג דער מענטשהייט: די באַ-ציונג צו מילכקאַמע, די באַציונג צו דער אָקטיאַבער-רעוואָליוציע, די באַציונג צום צומי מאַסיזם, איך האָב אויך געפּררווט באַראַקטעריזירט די שפּאַלטונג אין דער בורזשואַזער ליטעראַטור און די געבורט פונג דער רעוואָליוצאַנערער ליטעראַטור.

צי זינען דאָ געווען אַרויסגעזאָגט זועלכע עס איז פאַרווירפֿן וועגן די דאָזיקע גרונט־האַנגאַכעס, וואָס איך האָב פּאַנאַנדערגעוויקלט אינעם פאַרמאָג? נײַ, קײנע פּרײַנזיפּיעלע פאַרווירפֿן איז אין דעם געביט נײַט געמאַכט געוואָרן. אײַג וואָסזשע זינען די כלקעדייעס? און די כלקעדייעס זינען אין די אױספֿירן, וואָס אײַניקע כאַוויירימ האָבן געמאַכט (זײערע פּאָזיציעס) זינען געווען זײער ווידערשפּרעכ־לעכע) פֿון די דאָזיקע האַנגאַכעס.

לאָמיר זאָגן קאָנקרעט, מיר האָבן דאָ געהערט דער ווידערזע-נען פֿון צוויי זײַטן. מיר האָבן געהערט דער ווידערזענען פֿון אַ כּוײַל פּראָלעטאַרישע שרײַבער, וואָס האָבן געזאָגט: „עס איז נײַט צו פּעליק, וואָס איר האָט נײַט אײַבערגעזעכנט אלע פּראָלעטאַרישע שרײַ-בער, איר דערשאַצט זײַ נײַט. מיר זינען שוין אַ גרויסע קראַפט. מיר זינען שוין אַ גרויסע פּראָלעטאַרישע וועלט־ליטעראַטור.“ אַנדערע דער ווידערזענען, אײַנע זײער אַ פּרײַנזלעכער פּאָרמ, זינען געקומען פֿון די שרײַבער, וואָס גײַען צו אונדז, זײ האָבן גערעדט אַנערע אַזױ: „מיר גײַען צו אײַך, אָט זינען אונדזערע אָנשווינגען, נאָך, זײַט פּרײַנזלעכ, נעמט אונדז אועלכע, ווי מיר זינען, שקראַכעט אונדז נײַט און טשעפעט זײַט צו אונדז.“

די דאָזיקע אַרויסטרעמונגען פֿון בײַדע זײַטן האָבן אַפּגעדרעקט עט-וואָס זײער וועזנטלעכעס, וועגן וואָס מע האַרפֿ רײַרן.

די ראָליע און דער צושטאַנד פֿון דער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור אין אויסלאַנד

איך וועל אָנהײבן פֿון דער פּראַגע וועגן דער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור. פֿריער פֿאַר אלע מוז איך באַשטימען אונדזער קוק אַפּ דער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור. צו אײַז אונדזער שטעלונג אַפּ צו שאַפֿן אײַגענע ליטעראַרישע קאַדרען, קאַדרען פֿון דער אײַנזענער נאַציאָנאַלער פּראָלעטאַרישער ליטעראַטור? דאָס איז אַ גרונט־שטעלונג. די סאָוועטישע ליטעראַטור שפּיגלט אָפּ די וועלט־אָנשווינג פֿונעם אײַנטערנאַציאָנאַלן קאָמוניזם און זײַנע צײַלן. דער אײַנטערנאַציאָנאַלער קאָמוניזם — אײַז אַ קעמפּטריקע אַרמײַ. ווײַזשע קענען מענטשן. וואָס ווײַלן קעמפּן, נײַט וועלן שאַפֿן אײַז אַזאַ וויכטיקן געביט, ווי די ליטעראַטור, זײערע אײַגענע קאַדרען, וואָס זינען מיטן לײַב און לעבן פֿאַרבּוהן מיטן אַרבעטער־קלאַס? דער-

לָאָזֵן אַז אַנדער יִשְׂמאַנְהַפּוֹנְקִט בַּאֲטִיבִּיט — דערלָאָזֵן דעם געדאַנק און מיר ווילן ניט זינגן וויבילאָל אַפּט געבויט פּונד דער אידעאָלִאָגִיע. פּאַרד־שטייט זיך, און עס וואָלט געווען א פּוֹלִשְׂטענדיקער גאַנסענס צו דער לָאָזֵן עטוואָס אזוינס.

מיר באציען זיך צו דער פּראָלעטאַרישער לייטעראַטור, אין וואָס פּאַרד איז צושטאַנד זיי זאָל זיך ניט געפינען און א באשטימטן לאַנד, מיט דער גרעסטער פּאַרזיכטיקייט און מיט דער גרעסטער לייבער ברעדעל־האַט (מיר געגעבן דעם נאָם „א שטייט פּונד דייטשלאַנד“, וואָס איז ארויסגעגעבן געוואָרן דאָ אין מאַסקווע ווינעם פּאַרלאָנ פּונד די אויסלענדישע ארבעטער, א קליינע זאַמלונג פּונד לידער און נאָוועלען, וואָס זיינען אָנגעשריבן געוואָרן, ווי ער האָט געזאָגט, פּונד אונטערערדיי־שע טוער אין דייטשלאַנד. פריער פּאַרד אַלץ, זינען דאָרט לידער און נאָוועלען פּונד ניט אונטערענדישע טוער — ברעדעל־האַט א ביסל צו געפּוּצט. אזוי צו אַזוי, זיי דאָזיקע זאַמלונג האָבן אויב טייקעס איבער־געלייענט, — זיי איז צומו ערשטן מאָל ארבייטגעפּאַלן צו מיר אַיִן די הענט, — מיט דער גרעסטער אופמערקזאַמקייט. דאָס זיינען נאָך שוואַכע נאָוועלען. אָבער מיר באציען זיך צו זיי ניט גאָר פּונד לייטעראַ־רישן שטאַנדהאַלט. מיר זענען הינטער זיי די ארבעטער אונטערערדיי־שע טוער, וואָס אינעם שווערן קאַמפּ פּאַרד זיג פּונעם ארבעטער־קלאַס, אונטערן יאָב פּונעם פּאַשוויזם זוכן זיי וועגן, וועלכע זאָלן זיי פּאַרלעכטערן דעם הערצליכען שמועס מיט אַנדערע ארבעטער, מיט די נאָך ניט קעמפּנדיקע. די דאָזיקע קאַמפּ־דעליקוויעס שטייען באַ אונדן אפּ גאָר א באַווגערן בעזשכּ. פּאַרשטייט זיך, אז פּרוסט איז א גרעסערער קינסטלער, ער קען בעסער שרײַבן, ווי די ארבעטער פּונד דער אונטערערד, אָבער צו וואָס טויגט אונדן די בילדער פּונד די סאַלִאָנע־העלדן, ווען זיי זינען אפּילע געשילדערט מיט דער האַנט פּונד א קינסטלער? זיי רעגן אונדן ווייניקער, ווי די בילדער פּונעם קאַמפּ פּאַרד אונדער זאכ, ווען זיי זינען אפּילע איבערגעגעבן געוואָרן פּונד אָנפּאַנגערישע פּראָלעטאַרישע ישרײַבער. דעריבער גיבן מיר אָפּט ארויס ביכער, וואָס זיינען ווייט ניט קיין פּולקומע.

די פּראָלעטאַרישע לייטעראַטור האָבן מיר לייב אַלס אָנהייב פּונד דער גרויסער לייטעראַטור, וואָס דער פּראָלעטאַריאט וועט שאַפּן. אָבער מיר וואָלטן געווען זייער שלעכטע קעמפּער פּונעם פּראָלעטאַריאט און פּרינטי פּונד דער פּראָלעטאַרישער לייטעראַטור, ווען מיר וואָלטן אפּט גע־ביט פּונד דער פּראָלעטאַרישער לייטעראַטור געאַנגען נאָכּן רוש פּונד יעד־

נע, וואָס ווילן דעם קינדערשיש, וונטלעכע בעריאָד, דערקלערן פאר דעם
 רויפן פערנאָד פון דער דאָזיקער ליטעראַטור
 אויב האָב געזאָגט, אז די פּראָלעטארישע ליטעראַטור פונ מינדען
 מאַכט די ערשטע שרייט. דער סעקרעטאר פונעם ציק פונ אונדער
 פארטיי ב' זיך אנאָוו האָט געזאָגט, אז די כאַוויירי, וואָס געפינען
 זיך האָ, שטעלן מיט זיך פאָר דעם יאָדער פונ דער פּראָלעטארישער
 ליטעראַטור. פארוואָס זינען מיר אזוי קאהן אים לויבגעזאָגען? דער-
 פאר, ווילן לענין און סטאלין האָבן אונדז געלערנט, וואָס פאר
 א געפאר עס שטעלט פאָר די קאָמוניזע. קאָמוניזע איז געפערלעך פונ
 אזוי שטאטראַפונקטן: יערשטנס, דער, וואָס הייבט זיך אָן געלעבן איבערן
 בניכל און זאָגן, „קאָמוניזע פאר א גומער אויב ביני“, דער דערט און
 צו לערנען זיך, און מיר אלע, ס'די סאָוועטישע ליטעראַטור, און ס'די
 די אינטערנאַציאָנאַלע ליטעראַטור, דארפן זיך לערנען טאָג און נאכט,
 ווילן בא אונדז אין נאָך גיטאָ קיין ווערק פונ דער פּראָלעטארישער לי-
 טעראַטור, וואָס מען וואָלט געזאָגט וואָרפן אים מיליאָנען עקזעמ-
 פליאָרן און דער ארכעטער-מאסע און זאָגן צו זיי, „קאָמוניזע איז דער
 עמעסער בוך וועגן מיליאָנען, וועגן פאשיזם, וועגן דער רוסישער רע-
 וואָליוציע“.

ניט לאַנג איזו באַצייכנט געוואָרן דער 20=טער יאָרטאָג פונ דער
 אימפעריאַליסטישער מיליאָמע. זאָגן די פּאָלקמאסן, וואָס האָט מיט
 זיך פּאָרגעשטעלט די דאָזיקע מיליאָמע, — איז די גרעסטע אופגאבע.
 מיר האָבן אסאך ווערק פונ פּראָלעטארישע שרייבער וועגן דער מיל-
 באַמע, און מיר מוזן זיי פארשפרייטן. אָבער זויער קאָן, ארופלייגן
 דיק די האנט אפן הארצן, זאָגן, אז בא אונדז איז פאראן אזא בוך,
 וואָס מיר וואָלטן געקאָנט פארשפרייטן אין מיליאָנען עקזעמפליאָרן,
 און וואָס וואָלט אָנגעזעטן די הערצער ניט נאָר פונ אונדזערע כא-
 וויירי, נאָר אויב פונ די ברייטע פּאָלקמאסן מיט האס צו די אַר-
 גיזאטערס פונ דער אימפעריאַליסטישער מיליאָמע? עס איז נאָך גיטאָ
 אזא גרויס ווערק אין דער פּראָלעטארישער ליטעראַטור.

מיר ווייסן, אז אין דניטשאַנד, אין איטאַליע געפינט זיך בא דער
 מאַכט דער פאשיזם. אָנדרההאַלבן יאָר האָט אויס דער דניטשישער פא-
 שיוז מיט פיער און שווערד די בעסטע זיך פונעם דניטשישן פּראָלע-
 טאריאַט. און איך פרעגן — וואָס-זשע, טייערע כאַוויירי, פּראָלעטארי-
 שע שרייבער פונ דניטשאַנד, קאָנט איר מיר דעקלאַרירן פאר א
 בוך וועגן דעם געגעם, אין וועלכן עס לעבט דער דניטשישער פּראָ-

לעטאראט, וועגן די אלע אומגעהערטע פארהערענס פונעם דעטשישען פאשיזם, — א בוך, וואָס מיר וואָלט געקאָנט דאָ, אין פּססר, פאר' שפּרייטן איג מיליאָנען עקזעמפּליאָרן? באַ איינ איז פאראן א ליטער ראטור, וואָס הייבט אָן שילדערן דאָס דאָזיקע בילד, אָבער קיין מייס' טער-ווערק איז נאָך ניטאָ. אָבער גיט זאָגן דאָס אונ גיט וויסן דאָס — באַטייט פאר האַלטן די אַנטוויקלונג פון דער דאָזיקער ליטעראַטור (אפּלאַדיסמענט).

סאוויירימ, אונדז וואָס ווילאדימיר אַיליטש. אונ זינ בעס' טער שילער סאווער סטאלין געלערנט צו זינן אופריכטיק בענעגניע צו זיך, אונ איינ האַלטן מיר פאר א טייל פון אונדז גופע. איז ווען מיר רייזן מיט איינ וועגן ליטעראטור, קאָנען מיר גיט זאָגן, — אונדז וואָלט געווען זייער אָנגענעם צו זאָגן דאָס, — אז די פּראָלעטארישע ליטעראטור בלייבט איינ דער גאנצער וועלט. מיר מוזן זאָגן — גיין, זי מאכט ערשט די ערשטע שרייט, אונ ווער עס וועט דאָס גיט זאָגן, יענער ארבעט גיט פארן זיג פון דער פּראָלעטארישער ליטעראטור.

איג וואָס וואָלט געקאָנט זיין א גיט דערשאַצונג פון דער פּראָלעטארישער ליטעראטור? ווען מיר וואָלטן, ערשטנס, גיט געוואָלט שאפן דעם דאָזיקן מעכטיקן הייבער פאר דער אַנטוויקלונג פון דער פּראָלעטארישער באוועגונג, אונ, צווייטנס, ווען מיר וואָלטן געהאלטן, אז ער קאָן געשאפן ווערן בלויז נאָכן זיג פון דער פּראָלעטארישער רעוואָלוציע. מיר קעמסן פּריוציפיעל פאר דער שאפונג פון א פּראָלעטארישער ליטעראטור איג אלע לענדער, אונ מיר קאָנען זאָגן, אז באַ אונדז זינגען פאראן באַדעטמריקע גיטכוינעס און דעם דאָזיקן געביט.

אויב איר וועט באַ מיר פרעגן, וואָס האַלט איך פאר דאָס בעסטע איז דער פּראָלעטארישער ליטעראטור גיט איג האַטפאחבאנד, וועל איך זאָגן אָפּ: א גאנצע ריי ווערק פון די יאַפּאָנישע פּראָלעטארישע שרייבער (אפּלאַדיסמענט). נעמט קאַבאָיאַסי, באַ אימ איז פאַראַן א קליינע דערציילונג וועגן די ארעסטן איג 1928 יאָר. איך האָב געזען, ווי עס האָבן געלייענט די דאָזיקע דערציילונג אונדזערע אר' בעטער! ווען איר נעמט די „קאָנסערוונ-פאַבריק" פון דעם זעלבן קאַבאָיאַסי, האָט דאָס דאָזיקע ווערק מיר, א מענטשן, וואָס שפירט נאָכן גיט דער וויסנשאַפטלעכער ליטעראטור, דערציילט וועגן דעם צושטאנד פונעם יאַפּאָנישן פּראָלעטאריאט מער, ווי די גאנצע וויסנשאַפטלעכע ליטעראטור, ווייל דער דאָזיקער בוך האָט באוויזן, ווי די זעלבע אר' בעטער, וואָס האָבן געבטן געווארט אפּן אָנקום פון א קריג-שיפ, אלס

אם און אויסלייזער פונ דער עקספּלאַטאציע, וואָס האָבן געלייבט, און דער יאפּאָנישער פּלאַט אין זייער שוץ, האָבן אים מאָרגן פאר-שטאנען, און האָס אין געוועט און איליווע. האָס באַמבט, און אין יא-פּאָניע שטייט שוין די פראַגע וועגן א פּראָלעטארישער רעוואָלוציע, ניט געקומט דערופ, וואָס די אָפּגעשטאנענע מאַסן פונעם פּראָלעטאַ-ריאַט געפינען זיך נאָך אין געפאנגענשאפט פונ מאָנאָרכיסטישע אידיען.

אָבער וואָס געוויסע האַפּטער מיר באַזען זיך צו דער דאָזיקער לי-טעראַטור, וואָס מער מיר פּריווע זיך מיט אירע ניצבוינעס, אַלץ פעס-טער דאַרפן מיר זאָגן: „כאַווירימ, באַרויקט זיך ניט מיט די ניצבוינעס. זעצט זיך בעסער צו דער אַרבעט, און צוזאַמען מיט אונדז, וואָס האָבן נאָך אַרויך ניט באַשאפן קיין מאַנגיטבויגען פונ דער ליטעראַטור, לאַמיר גיין צוזאַמען פאַרויס.“

קאָממניווע אין די דאָזיקע פראַגע האָט נאָך אייג ניט ווייניקער גע-פערלעכע זיט. די דאָזיקע געפאר באַשטייט אין פּאָלגנדיקעס: „אויב איך בין אזוי שטאַרק, ארויך באַמיר איז אַלץ גוט, איז צו וואָס דאַרפן איך פאַרבינדעטע. צו וואָס זאָל אייך זוכן פאַרבינדעטע?“. און, וואווייחחח, וועגן אַיך האָבן גע-הערט אילעשם רעדע, האָבן איך געהערט אָפּקלאַנגען פונ די ראַפּשי-שע אָפּשאַצונגען און ראַפּשישע מעטאָדן. מיר זיינען זיי גיווער באַ זיך, און עס איז ניטאָ וואָס צו עקספּאָרטירן זיי.

די שפאלטונג אין דער וועלט-ליטעראַטור

מיט יעמלעכע יאָר צוריק האָבן די זעלבע כאַווירימ, וואָס האָבן דאָ אנטוויקלט די דאָזיקע טעגערענע, געוואָלט „קוילען“ באַרביוסן, אים האָט מען אפּילע גיט אָנגערקענט פאר אַוידווערן אַ באַווער אין קאַמפּ. איצט זיינען די דאָזיקע מעטאָדן אומדערלעזבאַר, מע דאַרפן זיך פרווונן דערטרייבן דעם זעלבן ציל אפּ און אנטדער אויפן. אַווייב מע זאָל איבערשאַצן די אנטוויקלונג-שמופע פונ דער פּראָלעטארישער ליטע-ראַטור וועט אויסקומען צו מאַכן דעם אויספיר: איך בין אזוי שטאַרק, און איך דאַרפן ניט קיין פאַרבינדעטע

איך זאָל ניט, און עפעס אַזעלכעס איז דאָ אַרויסגעזאָגט געוואָרן פּולשטענדיק. איך בין איבערצעגט, און אַזאָ גוטער דעמשישער אַר-

בעטער, ווי דער קאָמוניסט ברעדעל, וואָס ווייסט, ווי אונדזער פֿארטיי
 איז דעמאָסטרירט דאָס האָבן פֿאַרבינדעטע, וועט אָפּוואַרפֿן די דאָזיג
 קע אַידיי. אָבער וויכטיק איז נישט נאָר דאָס, וואָס אַ מענטש וועט
 דעמאָסטרירט בייזן סאָפּ, אַ גרויסער טייל מענטשן איז לעבן דער-
 טראַכט נישט בייזן סאָפּ. וועגן אים האָבן זיך אַרומגעטאָן אינעם טראַקט
 קיזמ, האָבן אים נישט געוויסט, און אים וועל זיך שטעלן אפּ יע-
 נער זייט באַדיקאדעס נאָך 25 יאָר אָנטייל נעמען איז דער אַרבעטער
 באַוועגונג. אונטן נאָך זענען דאָס מעגן האַרציק, פֿרונטלעך זאָגן די כאַ-
 וויירימ, וואָס האָבן נישט בייגעקומען די האַפּטישע טענדענצן: כעוו-
 רע, זעט, דאָס איז געפֿערלעך פֿאַר דער ליטעראַטור און דאָס איז גע-
 פֿערלעך פֿאַר דער פֿאַרזאַמלונג פֿאַר דעוואָליוציאָנערער באַוועגונג איז
 דעמאָסטרירט (אַפֿלאַדיסמענט).

לאָמיר זיך צוקוקן צו דער צווייטער זייט פֿונעם מעדאל.
 די ליטעראַטור צעשפּאַלט זיך אפּ אין אָפּענער פּאַסיסטישער ליטע-
 ראַטור און אפּ אַ ליטעראַטור, וואָס פֿרוונט זיך צו פֿאַרטיידיקן די כּוּר
 זשאַנע דעמאָקראַטיע, נאָר וואָס סטיכיש פּויעט זי צום פּאַשיזם,
 און איז דער זעלבער צייט אָפּן אַריבער אַ טייל בורזשאַנע שרין
 בער אפּ אונדזער זייט. צווישן די לעצטע זיינען פּאַראַן פּאַרשיידענע
 גרופּעס: איינע גייט צו אונדז, פּאַרהאַלטהן זיך אפּ 10 טריט פּונ-
 אונדז, אַנדערע פּאַרהאַלטהן זיך אפּ 10 וואָרס, אָבער זיי זיינען שוין
 אַוועק אפּ 10 וואָרס פּונ דער בורזשאַנער, פּאַסיסטישער וועלט
 ליטעראַטור.

כאַוויירימ, וואָס פֿאַר אַ באַדעוונג האָט די דאָזיקע
 שפּאַלטינג? איר באַדעוונג איז אַ קאָלעקטאָלע,
 ערשטנס, דעפּאַר, וואָס די דאָזיקע שפּאַלטינג שפּילט אָפּ טיפּע
 סאַציאַלע פּראָצעסן. וואָס שפּילט זי אָפּ? לאָמיר נעמען אַ
 טיפּיש יועק פּונ דער צעפּאַלטינגליטעראַטור — סעלינס בוכ.
 סעלינס קאָן מאַרגן זיי אַ פּאַסיסט. איז סעלינס בוכ זיינען פּאַראַן
 עלעמענטן, וואָס גיבן די מעגלעכקייט מוירע צו האָבן דערפֿאַר. אָבער
 הינטן שפּילט סעלינס אָפּ די פּאַרצווייפֿלונג פּונ דעם טייל
 קליינבירגערלעכער אינטעליגענצ, וואָס זעט נישט
 קיינאָם אַנדער אַוויסוועג פּונעם קריזיס און האָט זיך
 טיפּ אַנטווישט אינעם קאָפיטאַליזם. דאָס איז זייער אַ
 וויכטיקע דערשיינונג פֿאַר אונדז. די צעפּאַלטינגליטעראַטור, איז נישט
 אונדזער ליטעראַטור, אָבער עס איז זייער גוט, וועגן דער סיינע

צעפאלט זיך, ווען א טייל פונעם קליינבויהערטום הערט אום צו
קלייבן אין דער אָנפירונג פונעם הער ברוזשוואויע, ווען די קליינבויהערלעך
כע מאכטן זעען פאר זיך א פינצטערע נאכט. קאָן דאָס ברענגען דער-
צו, אז זיי וועלן זוכן אן אויסוועג פונעם הער לאַגע צוזאמען מיט אונדז,
אַדער, יעדנפאלס, אז זיי, אנטוישטע אינעם קאפיטאליזם, וועלן ניט
קעמפן מיט שוים אפ די ליפן פאר דער האָזיקער אָרדענונג.

ס'איז פאראן א ליטעראטור, וואָס דעמאָסטריט ניט דעם גאנצן
קאפיטאליזם, נאָר זינע געוויסע פאָרמען. נעמט פּוילן טוואנגערס
בוכ, "פאמיליע אָפּענהיים" קעגן דעם פאשיזם, נעמט הענריכ
מאנז פאמפלעט, "האס" — דאָס זינען ניט קיינ אַנטיקאפיטאליס-
טישע ווערק, אָבער דאָס זינען אַנטיפאשיסטישע ווערק. דער קינסטלער
האָט ניט מוירע פאר דער פּראָלעטארישער רעוואָלוציע, אָבער
ער האסט דעם פאשיזם. אזא ליטעראטור האָט די גרעסטע
באדייטונג.

איך האָב זייער ליב און שעצ מינע פארטייכאווייריג — ברעדעל
און אנדערע, אָבער זיי אליין ווייסן, אז דערווייל וועט מען הענריכ מאַן
לייענען מער, ווי זיי. ער האָט מוירע פאר רעוואָלוציע, אָבער ער פילט
א האס צום פאשיזם. יענע, אינ וועמעס געשאַמע ער וועט פארזייען
א האס צום פאשיזם, וועלן גיין, עפּשער, ווייטער פונעם אימ און וועלן
ניט מוירע האָבן פאר רעוואָלוציע.

פּליוויע האָט דאָ דערציילט, אז ער האָט, זייענדיק א מאַטראַס,
איבערגעלייענט לעאָנארד פראנקס בוכ, "דער מענטש איז גוט"
און דער דאָזיקער בוכ האָט אפּ אימ געווירקט רעוואָלוציאָנזירנדיק.
דאָס איז א קליינבויהערלעכער בוכ, אָבער ער איז געווען א פּראָטעסט-
אויסדרוק קעגן דער מילכאַמע. דער מאַטראַס פּליוויע איז אונטער זינג
וירקונג אוועק צו דער רעוואָלוציע, און פראנק צום פּיליסטערישן
לעבן. אָבער פראנק האָט געהאַלפן דעם מאַטראַס פּליוויע צו ווערן א
רעוואָלוציאָנערער שרייבער.

די ליטעראטור, נאָך א פינצטלעכע דער רעוואָלוציע, אָבער שוין
א פינצטלעכע דעם פאשיזם, האָט פאר אונדז א גרויסע באדייטונג.
ניטאָ וואָס צו רייגן וועגן דעם, וואָס פארא באדייטונג עס האָט
פאר אונדז, ווען די קאָריפּיע פונעם הער וועלטליטעראטור — אנדרע
זשיד און דאָ מעינן דאָל און, וואָס זינען באוואוסט דער גאנצער
וועלט, ווען דריי זער, וואָס איז אויסערגעוויינלעכ פּאָפּוליער איז
אמעריקע, — שמויען אפּ אונדז וואָגן: "דער אויטאָמאָביל ווען, מיט וועלכען

די מענטשהייט דארף גיין, איז דער וועג, וואָס עס ווײַזט אָן דער
ראטנפארבאנד, ווען זיי זאָגן, אז דער קאפיטאליזם וועט אונטערגיין,
און דער סאָציאליזם וועט זיגן.

כאוויירימ, וואָס פאר א ספעציפישע אופגאבע שטעלט פאר אונדז
די שפאלטונג פונ דער ברוזשואווער ליטעראטור? שטעלט זי דעם די
פראגע וועגן שאפן אומזעריע אייגענע שרײַבערישע קאדרען? די דאָזי-
קע אופגאבע האָט עקזיסטירט נעכטן, זי עקזיסטירט היינט און וועט
עקזיסטירן אויב נאָכן זיג פונעם סאָציאליזם. האָס איז אונדזער שטענ-
דיקע אופגאבע ביזן ענחילטיקן זיג. ווער עס וועט פארגעסן וועגן
זיגע קאדרען און ארמיי, יענער קען זיך מאנעוורירן ווי ער וויל,
אָבער ער וועט צעקלאפט ווערן.

וואָס זישע פאר א נייע אופגאבע שטייט פאר אונדז? די נייע
אופגאבע באשטייט דערין, אז מיר זאָלן אויבדער סאָוועטי-
שע ליטעראטור און די אויסלענדישע פראָלעטא-
רישע ליטעראטור א קער טאָן מיטן פאָנעם צו דער
דאָזיקער שפאלטונג פונ דער ברוזשואווער ליטערא-
טור און זאָגן צו די פראָלעטארישע שרײַבער: „טוט
אלץ, קעדיי צו געפינען דאָרט פארבינדעטע.“ מע
דארף זאָגן צו די פראָלעטארישע שרײַבער: „צו איינ-
גייען די וואָרטמייסטערס, לערנט זיך בא זיי, קעהיי
איר זאָלט אליין אינגיכט ווערן מיסטערס.“

אָט האָס איז דאָס נייעס, וועגן וואָס איך האָב, אַלס פאָרטע-
נער, געהאלטן פאר מיין פליכט דאָ צו זאָגן דערין איז באשטאנען
מיין אופגאבע, און ניט דערין, אז מע זאָל זיגען האלעלועה די
דערגרייכונגען פונ דער פראָלעטארישער ליטעראטור (אפלאַדיס-
מענטן).

כאוויירימ, איצט דערלויבט מיר צו פאחסאכאלענ דאָס, וואָס עס
האָט געגעבן די דאָזיקע זייער אינטערעסאנטע דיסקוסיע, האגאט איך
איר איז ניט אלץ געווען ביזן סאָפּ קלאָר פאָהמולירט. זי האָט אופגע-
דעקט זייער וויכטיקע דערשינגונגען פונ צוויי זייטן. איך די ערשטע
ארויסטרעטונגען פונ א ריי כאוויירימ האָט זיך נאָך ניט געפילט, אז
זיי פארשטייען די באדייטונג פונ זוכן א פארבינדעטן, פונ אויס-
שטרעקן די הענט צו די שרײַבער, וואָס גייען צו אונדז און וואָס
שטייען אפ פארשידענע עמאפן, צו די שרײַבער, וואָס גייען אָפּ פונ
דער ברוזשואווע. היינט איז איך בעכערס און פליוויעס

רעדעס די דאָזיקע פראגע געווען אופגעהויבן אפ א גענוגעדיג ווייך. דאָס דארף מען באגרייכט.

איך בין מיט איבערצניגט, אז אונזערע פריינט, וואָס האָבן פונ אַנהייב געמיינט, אז זיי האָבן דאָ צו טאָן מיטן ניט דערשאצן די פראָלעטארישע ליטעראטור, וועלן פארשטיין, אז דאָ האַנדלט זיך ניט וועגן ניט-דערשיאַצן די פראָלעטארישע ליטעראטור, גאָר וועגן דער שטרעבונג צו פארשטאַרמט די פראָלעטארישע ליטעראטור דורכ א בוגד, דורכ א אינשלוסן אין אונדזערע רייען די מינסטערס, וואָס גייען פונ דער בורזשואזיע צום פראָלעטאריאַט, דורכ א דערגענטערונג. אפילע מיט אזעלכע שרייב-בער, וואָס וועלן ניט דערגיין צו אונדז, גאָר וואָס וועלן אפ א באשטימטן קאמפס-עטאַפ אונדז העלפן.

קינסטלער, וואָס גייען צום פראָלעטאריאַט

מיט האָבן דאָ געהערט אנדערע ארויסטרעטונגען, איינע זייער א קארגע פונ צוויי שורעס, די מעלדונג פונ אונדזע מאַלראַ און זשאן רישאר בלאַקס רעדע — א רעדע פונ טיפסטער אופ-ריכטיקייט.

וואָס האָט געוואָנט מאַלראַ? מע דארף פארצייענען, אז אונדזער ברייטער אוילעם קעגן גיט מאַלראַ. פראגמענט פונ זיינע ווערק זיינען געווען געדרוקט אינעם זשורנאַל „אינמערגנאַציאָנאַלע ליטעראטור“, וואָס ווערט בא אונדז ניט גענוג פארשפרייט, כאָטש ער איז א קוואל, פונ וועלכע מע קאָן זיך באקענען מיט אייניקע הערשינגעמען פונ דער אינג-טערגנאַציאָנאַלער ליטעראטור. מאַלראַ איז א גלענצנדיקער שרייבער. אייך וויל אייך דאָ ניט ארויסגעבן קיין אטעסטאַטן, ער איז אנערקענט אויך פונ אונדזערע סאָנימ. עס איז גענוג דורכצוליינען דעם ארטיקל פונעם פראנצויזישן אקאדעמיקער מאַרזאַק איג דער צייטונג פונעם פראנצויזישן גענעראל-שטאַב „עקאָ דע פאַרי“.

וואָס זאָגט מאַרזאַק איג דעם דאָזיקן ארטיקל וועגן מאַלראַ? דאָס איז זייער א שארפער ארטיקל, אָבער איך וועל אפ אייך אַטווייזן דער פאַר, ווייל ער וועט העלפן מאַלראַ צו דערזען די געפאַר, און אומז — צו דערוועגן די באדייטונג פונ דער אופריכטיקער דערקלערונג

פונעם דאָזיקן שרײַבער אפן צוזאמענפאַר: „דאָס, וואָס איז בין דאָ, באַטייט, אז איז בין מיט אייך“.

דער אקאדעמיקער מאָרנאָס זאָגט אין זײַן ארטיקל: „דו, מאַלראָ, ביסט אַ בונטאר. דו מאַלראָ, פאַלסט אָן אפּ דער בורזשואַזער קולטור, מיינענדיק, אז זי גייט אונטער. אָבער דיין גלענצנדיקער טאַלאַנט איז אַ באַוויזן פּונדער גרויסקייט פּונדער דער דאָזיקער קולטור. צי דען וועלן דיך לייגענען די כינעזישע מאַרבאַרן, וועגן וועלכע דו שרײַבסט? מיר, די פּראַגמאַטישע בורזשואַזיע, אפּ וועלכער דו פאַלסט אָן, מיר לייגענען דיך אונטן מיט זאָגן: אָט וואָס פאַר אַ קולטור מיר האָבן געשאפּן, און אפּילע, ווען אונדזערע בונטארעם זידלען זיך מיט אונדז, זידלען זיי זיך אזוי טאַלענטפול, אז דערין שפּיגלט זיך אָפּ די גאַנצע פּראַגמאַטישע קולטור“.

און ווייטער זאָגט מאָרנאָס: „אָט, מאַלראָ, מיר האָבן דיך באַלוינט מיט דער פרעמיע פּונדען ברידער גאַנקור, פאַרוואָס האָבן מיר דאָס גע- טאָן? מיר זענען קלוגע מענטשן. מיר האָבן שוין געזען, וויאָזוי מע קאָגן אַריינעמען אין די הענט די „בונטארעס“ עס איז געווען מיליטעראַני, עס איז געווען בריאַנ, מיר האָבן זיי געגעבן אַ שטיקל מאַכט, און זיי האָבן אונדז געדרינגט. מיר זען, וויאָזוי דו, מאַלראָ, וועיסט אַזוי סתּם אַלס אַן איינער זענען לויבגעזאַנגען. איינער זען פרעמיע. צי איז דען ניט בעסער פאַר דיר צו לעבן מיט מענטשן, וואָס אַכטן אזוי די פּרזיקטישע פּונדען געראַנק, און זיי דערלויבן דיר צו זיין געבן אַ לויבגעזאַנג פאַר די אומגעקומענע כינעזישע קאָמוניסטן, איידער מיט די דאָזיקע קאָמוניסטן, וואָס, ערשטנס, האָבן זיי זיך ניט מאַט- ריעבן געווען איבערצוגעבן דענען ביכער אפּ דרויסן און צווייטנס, וואָס טשעפען זיך צו דיר און זאָגן צו דיר: „אָט איז סתּם דיר אַן אָפּנייג אונטן נאָך וואָס אפּנייג, דו האַרפּסט שרײַבן אזוי, און גיט אַנדערש“ (א געלעכטער, אפּל די סמענט).

און וואָס האָט מאַלראָ געענטפערט? ער איז דאָ, מיט אונדז. ער איז אַ מענטש אַ טיפּ אינטעליגענטישער, און איז אַן אויסגעקומענע אויסצוהערן פּונדען אונדז, סאָוועטישע קאָמוניסטן, ניט נאָר לויבגעזאַנג, נאָר אויך האַרבע ופּראַג און אומאַנגענעמע וואַרענטענען. דאָס רופּט אַרויס באַ אַ מענטשן אַזאַ געפּיל, ווי מע וואָלט אים גענומען אפּ אַ צאָגן אין אַ גאַלדענער קאַרענקע און מע וואָלט אים געפרוּווט צווישן צוויי צייגער, אפּ וויפּל ער איז פעסט. אַזאַ גרויסן שרײַבער איז לייכט צו באַלוידיקן זיך און זאָגן:

„לאָזט מיך צו רחל! איך וועל שרעכנ, ווי מיר געפעלט, איך בין א פֿרענער פֿויגל, שטעקט מיט ארענ אונער נאָז, און לערנט זיך בעסער אויס שרעכנ אזוי גוט און ליטעראריש, ווי איך שרעכ.“

מאלראָ האָט האָט ניט געטאָן. באַ אימ פֿלעגט אָפט דאָס פֿאַגעט זיך פֿאַרקרימען, ווען ער פֿלעגט האַלטן, אז די פֿראגע איז געשטעלט צופֿיל האַרב. אָבער מאלראָ האָט דאָס אויסגעהאלטן און ער האָט געזאָגט: „דאָס, וואָס איך האָב פֿאַרטיידיקט די מיטהאָונ, דאָס, וואָס איך בין געפֿאַרג קיין בערלין צו פֿאַרטיידיקן אימ, דאָס, וואָס איך בין געקומען אהער, באַוויזט, אז איך בין מיט אייך.“

(שטורמישע לאַנגדויערדיקע אפֿשלאָדיס מענטשן).
דער גאַנצער זאַל שטייט אַזאָפֿ, אפֿ צו באַגרייטן מאל-
רענע. מאלראָ שטייט אַזאָפֿ אַזאָפֿ אַזאָפֿ אַזאָפֿ אַזאָפֿ זיך.
און מיר דריקן הייב מאלראָס האַנט און מיר זאָגן צו אימ: „אפֿ די קינסטלער, וואָס שליסן זיך אָן צו דער קעמפֿטיקער ארמיי פֿונעם פֿראַקטאָריאַט, וואָרטן מיט קיין ליכטער ווען. עס וועט גענעג זיין, אז מאלראָ זאָל אָנשרעכנ אַזאָפֿ וועגן דעם קאַמפֿ פֿון די פֿראַנצויזישע פֿראַקטאָריער, אז די גאַנצע ברויטאָנע פֿראַנצויזישע פֿרעסע זאָל זאָגן „מאלראָ האָט פֿאַרלאָרן דעם טאַלאַנט“ (א געלעכטער. אפֿ-לאַדיסמענטן).

אָבער ניט נאָר דאָס דערוואַרט דעם קינסטלער, וואָס גייט צו אונדז. דעם קינסטלער, וואָס גייט צו אונדז, דערוואַרט דער אָנטייל און נעם קאַמפֿ, וואָס איז ניט שטענדיק בלויז אַ קאַמפֿ אפֿ אַ קאָנגרעס, ווי איינ פֿרענט זאָגט דעם צווייטן אומאָנגענעמע זאַכע. אַ קאַמפֿ גייט אַ פֿאַרביטערטער. עס וועט גיין און אויספֿרוווגן מיט פֿיער און שווערד און מיר ווינטשן טיפֿ און זינעג איבערצוגען, אז מאלראָ וועט די דאָזיקע אויספֿרוווגן, אַלס קרוינער פֿונעם פֿראַקטאָריאַט, אויסהאַלטן אפֿ אזא אַויפֿן, וואָס אַנטשפֿרעכט זיין גרויסן טאַלאַנט. (אפֿשלאָדיס מענטשן).

כאַוויירימ, דאָ איז אַרויסגעטראַטן זשאַן רישאַר בלאַק — אַ גרויסער פֿראַנצויזישער שרייבער, אַ גרויסער דענקער און קינסטלער, וואָס פֿאַרמאָגט ניט נאָר געשטאַלטן, נאָר אַ קינסטלער, וועמעס מויעב עס אַרבעט גוט.

איך האָב געבראַכט ציטאַטן פֿון זינע אַלטע ביכער, וואָס כאַראַקטעריזירן די עטאַפֿן פֿון זיין אַנטוויקלונג, ווען ער, — אַ סוינע פֿון נעם קאַפֿיטאַליזם — האָט מוירע געהאַט, אז די פֿראַקטאָרישע דע-

וואָלדוויצע וועט ברענגען צו דיקטאטור, צו אַ הרוק, צו אַ שאַבלאָג און דער ליטעראטור. נעכטן האָט בלאַק מיר געגעבן זינג לעצטן בוך „סיר-בילא“, פונעם וועלכען אויב האָבן ביזן אַהער נישט געוויסט, אונט וואָס אויב האָבן היינט באַטאָכט איבערגעלייענט. דער בוך האָט מיך טיפּ אָפּגע-הוּדערט. דער האָזיקער בוך, וווּ ער באַווויזט, וויאָזוי אַ קיינסטלערן ווערט אַ קאָמוניסטע, באַווויזט ער, גלייכצייטיק, וויפּל אַלטע ספייקעס זינגען פאַרשווינדן געוואָרן באַ אים אפּ די וועג פונעם זינג אַנטוויקלונג און וואָס האָט האָ געזאָגט בלאַק? — ער האָט געזאָגט: „מישט נישט צונויף דעם אינדיווידואליזם מיטן אינדיווידואליזם, קעמפט קעגן דעם אינדיווידואליזם, קעגן דעם, און דער שרייבער זאָל זינג אַ קאָז, וואָס גייט נאָך מיט איר וועג, אָבער שטיצט מיט די אַינדיווידואליזם ליטעט, שטיצט דעם מענטשן. אויב איר וועט דאָס נישט קען נעג טאָן, וועט איר אָפּשטייטן און די לעטערע פונעם דער אַלמער קולאַטור אסאך, וואָס וואָלטן געקאָנט צו אַיב קומען“.

באווייזט, האָס, וואָס בלאַק האָט געזאָגט, איז ריכטיק. מע דאַרפן אונטערשיידן דעם אינדיווידואליזם, „די גוטאָרטליכע שטיצט“, דאָס נישט קענען גיין מיטן קאָלקטיוו, פונעם אַכטונג צו דער פּערזענלעכקייט. די זינגרייכע וועוואָלדוויצע איז אַ באַדינג פאַרן דיכטיגסטן אַרומפּאָלי פּרינג דער פּערזענלעכקייט. מיר — די אַר-מיי פּונעם קאָמוניזם — באַשטייען נישט פונעם נומערן. די קאָמוניזם טיישע געזעלשאַפט וועט און מיליאָנען מאַל מער זינג דיכער מיט גרויסע פּערזענלעכקייטן, ווי עס האָט געוואָרן זינג אַ וואָסער עס איז אַנדערע געזעל-שאַפט. עס איז גענוג שוין אַיזט אַ קוק צו טאָן אפּ אונטער לאַנד. וווּ אויב דער וועלט זינגען פאר 15—16 יאָר פאַסטעכער אויסגעוואָקסן איז פּילאָסאָפּ, איז קאַרפּוס-קאָמאנדירן, איז אונטערטיטע-פּראָצע-סאָרן?

בא מיר איז פאַראַן אַ פּרינג, וואָס אונטערדיכט עקאָנאָמיק און נעמט אונטערטיטעט. אַלויבן און זי אַ געבוירענע זינג אונטערטיטעט, וווּ זי איז געוואָקסן איז דער אַרומגינג פונעם שאַמאָנענע. און ווען אזא און-ראַטקע, וואָס איז געוואָרן אַ פּראָפּעסאָר, האָט אויסגעהאַנגען איבערן טיש די פאַרטויעט פונעם מאַרקס, לעניע און סטאַלין, האָט איינער מיט גער אַ פּרינג געזאָגט: זי שאַמאָנעט פאַר מאַרקס, לעניע און סטאַלין-לייגען. דער האָזיקער שאַפּט באַווויזט, און טאָב געטעטן האָט זי געלעבט איז אַ באַרברוישער אומגעבונג, און אַיזט שאַפּט זי אַ נייע קולטור.

מיר האָבן זאָוואָרד־דירעקטערס, וואָס קענען די מעכניק אויסנען צייכנט, און וואָס זינען געווען שוואַרצ־ארבעטער און זייערע זאָוואָרד. וואו אונדז זינען פאראן זאָוואָרד אפ אונזלע פלעצער, ווו מיט פערטהאלבן יאָר צוריק איז געווען א זומפ, און די ענטלעכ, וואָס קו־ מען צו פלעגן פריילינג, זוכן אימ גאָס לויטן אלטן זיקאָרן.

אפ די האַזיקע ערטער האָבן די קאָמיניסטישע און די קאָלוניאַליסטישע אויסגעבויט די קאָלאָסאַלע פאַבריקן, און אפ איינער פונ זיי, איז גאַרקי, האָב איב געזען אן ארבעטער מיט א 40-יאָריקן סטאַזש, וואָס ארבעט וואָס שעפ פונ א צעב, און וועמעס צוויי זינגען אינגעלעך נייערן איז אַט דעמ זאָוואָרד. (אפלאַדיסמענטן). און איז די אלע זאָ וואָרן זינען פאראן צעטרליקער טויזנטער נייע אינדווידוואליטעטן, נייע ריכע אינדווידוואליטעטן, וואָס מיר האָבן געשאפן. וואָס שטארקער מיר וועלן זיין, אלע ליכטער וועט אונדז זיין דאָס צו טאָן.

ווען מיר דערנעגעטערן זיב איז געהאנק צו אונזלע לענדער, ווי פראנקרײכ, מוזן מיר שמענדיק געדענקען דאָס, וואָס הערצעג האָט געשפירט, ווען ער איז דאָס ערשטע מאָל געווען אין קעלן. ער האָט געזאָגט, אז יעדער שטיין פונ אַט דער אלטער שטאָט האָט א גרעסערע קולטור־געשיכטע, ווי אלע געבידעס פונעם צארישן רוסלאַנד איז די 50־קער יאָרן. מיר דארפן דאָס געדענקען. און, כאַוויירי־פראַנצויזישע שרייבער, איר זייט גערעכט, ווען איר ווייזט אונדז אַפ אפ דער דאָזיקער פאראנגעעהיט, וואָס האָט בא אייב געשאפן מער אינדווידוואלי־טעטן, ווי ס'האָט פונ זיי געוואסט דאָס צארישע רוסלאַנד, אָבער איר וועט זיין ניט גערעכט, אויב איר וועט צו אַנערע לייטער איז אירעם לאַנד ניט זאָגן: „אינדווידוואליטעטן, שטעלט זיב איז א שערענגע, עס זייט א שלאכט פאר דער צוקונפט פונ מענטשלעכע געשלעכטן!“ (אפלאַ־דיסמענטן).

ווהינ ווענדן די אויגן פונ דער ליטעראטור

דערלויבט מיר, כאַוויירי, צום סאָפ פונדעסטוועגן זיב אומקערן צו די פראגן פונ פאָרמ, וואָס כאַווער הער צו פערדע האָט דאָ געשטעלט איז זיך זייער הויכטיקער און זייער געפערלעכער ארויסערמענגן. דאָס, וואָס הערצעפלדע זאָגט, האַלט איב פאר געפערלעכ פאר דער סאָוועטישער ליטעראטור און געפערלעכ פאר דער פראַלעטארישער אויסלענדישער ליטעראטור.

הערצפערדע איז דאָ אַרויסגעטראַטן מיט אַ טעזיס ניט וועגן דעם, און עס לוינט לייטענע דזשויסן; איב קאָגן ניט אזא שרעבער, א מער אָדער ווייניקער גרויסן, בא וועלכע מע זאָל ניט קענען עפעס אָפּלערנען זיב. הערצפערדע איז דאָ אַרויסגעטראַטן מיט אַן אָפּ-שאצונג פּוּג דזשויסן, וואָס גייט זיב שאַרפּ פּאַנאַנד-דער מיטגלידער שיליאַכ פּוּג אונדווער ליטעדאטור— מיטן סאַציאַליסטישן רעאליזם.

וואָס האָט הערצפערדע געזאָגט? אז דזשויסן איז א גרויסער קינד-טאלער. איב בין האָס לאבליכע מיט אויסן אָפּצולייקשענע. אויב א מענטש וועט אָנשריבן א בוך פון 800 זייטן אָן פּונקט און קאָמעס, ווו אַלע טיילן זינען איבערגעפלאָנטערט, און פּונדעסמוועג ווערט אָט דער בוך גערן געלייענט פון טויזנטער ישרעיבער, און זיי זעען איב מיט געוויסע נייע מעטאָדן פון אויסדריקן די געפילן, איז דאָס — ניט קיין געוויינלעכע דערשיינונג. און זעלבסטפאַרשטענדלעך, אז עס וועט קיין שום שאָרן ניט זיין, נאָר עס וועט זיין א נוצ, אויב אונדווערע שרעיבער וועלן זיב באקענען מיט דזשויסן און וועלן צעקניען, וואָס אזוינס איז דזשויסן. עס האַנדלט זיב ניט נאָר וועגן לייענען, נאָר אויב וועגן דעם, וואָס אזוינס איז דזשויסן, וויאזוי איז די באציונג פון זיין פאָרמ צום איגהאלט.

„ראדעק זאָגט, אז דזשאַיסן פאָטאָגראַפירט א קופע מיסט מיט דער הילף פון א פאָטאָ-אפּאַראַט דורכ אַ מיקרסקאָפּ“, — באַקלאָגט זיב הערצפערדע. ער האָט זיב באַליידיקט פאַר דער „קופע מיסט“, כאָטש א קופע מיסט איז פּונקט אזא טייל פון דער וויקלעכקייט, ווי די זון, ווי אַ טראָפּן טוי, איב וועלכע עס שפּיגלט זיב אָפּ די זון. א קופע מיסט קאָגן זיין א באַשטאַנד-טייל פון א גרויסן בילד. הערצפערדע האַלט, אז ער דריקט אויס בעסער דזשאַיסן, וועגן ער זאָגט: „ניין, ער פאָטאָגראַפירט גיט קיין קופע מיסט — ער פאָטאָגראַפירט זיינע אינגעווייטן.“

איב בין ניט קיין אַנאַטאָם, אָבער איב שטויס זיב אָן, אז אויב איב די אינגעווייטן פון אַ מענטשן געפינען זיב פאַרשיידענע באַשר-טאַנד-טיילן פון א קופע מיסט (געלעכטער, אפּלאַדיס מענטן). די דאָזיקע אויסבעסערונג איז ניט קיין וועזנטלעכע, אָבער זי אַנט-פּלעקט איבן געפאַר, וואָס הערצפערדע האָט גיט אונטערגעשמראַכט. שוין-ושע דאַפּט מיר איצט זאָגן דעם קינסטלער, דעם סאָוועטישן

אונ דעם אויסלענדישן רעוואָליוציאָנערן קינסטלער: „סוף אונ דנינו אינגעווייטן“.

ניין! מיר דארפן אים זאָגן: „זע, מע גרייט א וועלט־מילי־כאָמע, זע, די פאָשיסטן ווילן דערשטיקן די רעשטן קולטור און אָפּגעמען דאָס לעצטע רענט באַ דעם אַרבעטער, זע, די אָפּשטארבנדיקע קאָפיטאליסטישע וועלט וויל דערשטיקן דעם ראַטנפאַרנאנד“: דאָס דארפן מיר זאָגן דעם קינסטלער אונ מיר דארפן דעם קינסטלער אַ קערעווע טאָג פונ זינע „אינגע־ווייטן“ צו די דאָזיקע גרויסע פאָסטן פונ דער רעד־אלישיקט, וואָס קענען פאלן אפּ אונדווער קאָפּ.

דזשאַים ספּעציפיק, דזשאַים היסטאָרישע ראַליע איז ניט אינ דער אָדער אנדערער קונציקער דערפֿינדונג פונ דער ליטעראַדישער טעכניק. דזשאַים פאָרמ אנטשפּרעכט דזשאַים אינהאַלט, און דער דזשאַים־סישער אינהאַלט איז אַפּשפּיגלונג דערפֿונ, וואָס עס איז דאָס וואָס לעאָקיאָנערס טע אינשט קליינ־בירגערטום.

דאָס איז דער טיפּסטער פּעלער. דזשאַים האָט ניט דערזען דעם זיבן גרייטונג אופשטאנד פונ דער אירלענדער ניט דערפאר, וואָס ער איז געקומען אינ 10 יאָר ארום, נאָר דערפאר, וואָס דאָס לייב־לעכע פאר דזשאַים איז נאָר דאָס מיטלאַלטערישע, מיסטישע, דאָס דעאָקיאָנערישע אינעם קליינ־בירגערטום, טייווע, אָבער אים איז פרעמד אלץ, וואָס עס קאָנשטויסן דאָס קליינ־בירגערטום אפּ דער זיבן פונ דער רעוואָליוציע.

הערצפּעלדע האָט דאָ אָנגערופּן דעם גאָמען דאָס פאָסאָס, וואָס געפינט זיבן אונטער דזשאַים ווירקונג. דאָס פאָסאָס איז א גרויסער רעוואָליוציאָנערער קינסטלער. אָבער אויב ער האָט נאָכ ניט דעהערניכט די הייב, אפּ וועלכער ער האָט געקענט זיבן שטעלן, און איב האָפּ, אז ער וועט זיבן שטעלן, איז דאָס דערפאר, וואָס ער געפינט זיבן ניט אונטער דער ווירקונג פונ סאָרקס אונ פונ די וטהויסע קינסטלער פונ נעם רעאָליזם, נאָר אונטער דזשאַים ווירקונג.

דאָס פאָסאָסעס פאָרמ איז דאָס פאָסאָסעס שוואַכ־קייט, א שוואַכ־קייט ניט בלוז פונ א פאָרמעלן כאַראַקטער, וווּ זינען אירע קוואַלן? א יונגער אמעריקאנער אינטעליגענט איז אוועק אפּ דער מילכאָמע.

דאָרט איז ער געוואָרן אַ רעוואָלוציאָנער. ער האָט אָנגעהויבן האַסן די מיליטאַרע. ער האָט געזען דאָס בילד פֿון צעפֿאלונג, אָבער באַ אימ איז גיט געווען קיין איינהייטלעכע וועלט-אָנשווינג. דעריבער שרײַבט ער ביאָגראַפֿיעס פֿון זײַנע העלדן איינע נאָך דער אנדערער, אזוי אז די דאָזיקע ביאָגראַפֿיעס זאָלן צוזאַמענשטעלן אַן אַלגעמײַן בילד. אָבער ער פֿילט, אַז די דאָזיקע ביאָגראַפֿיעס קומען פֿאַר אַפֿן פּאָנ פֿון דער געשיכטע, נאָר דעם דאָזיקן פּאָנ פֿון דער געשיכטע קען ער גיט געבן, ווייל ער קען גיט פֿאַראַלגעמײַנערן. דעריבער גיט ער ציטאָטן. און אויסצוגעבן פֿון ציטונגען, קענדי ווערן צוזאַמענגעפֿאַרן, וואָס ער אַליי קען גיט געבן, גיט קענענדיק פֿאַראַלגעמײַנערן.

מיט וואָס שידרט זיך אונטער דער סאַציאַליסטישער רעאָליזם פֿון אָט די אלע זוכענישן?

מיר פֿאַטאָגראַפֿירן גיט דאָס געבן. מיר זוכן גיט אין דעם סכּום פֿון די דערשיינונגען די פֿיירגורדיקע דערשיינונגען. עס איז גיט קיין רעאָליזם, וואָס זאָל געבן אלץ, גיט פֿאַר נאָר דערקלערונג זיך זיך. דאָס וואָלט געווען דער סאַמע באַ- נאַלער גאַטוראַליזם. מיר דאַרפֿן אויסקלערן די דערשיינונגען. דער רעאָליזם באַשטייט דערין, וואָס מיר מאַכן דעם אָפֿקלער פֿונעם שטאַנדפֿונקט פֿון אָפֿקלערן דאָס ווערן זעלבסט, פֿונעם שטאַנדפֿונקט פֿון אָפֿקלערן. דאָס פֿירט דעם און וואָס ס'איז ווערן זעלבסט, וועגן דעם זאָגט שוין דער נאָמען קומען — סאַציאַליסטישער רעאָ- ליזם.

אָבער אָט וואָס איך וויל זאָגן די סאַוועמישע און אויסלענדישע שרײַבער:

„אונדזער וועג גייט גיט גיט דורך דזשאַיסן, נאָר אַפֿן ברײַטן שליאָב פֿונעם סאַציאַליסטישן רעאָליזם.“
 איך וויל גיט מיט מיין אַרויסטרעטונג קעגן דערצפֿעלדן, אפֿ וועלכע עס איז אויפֿן פֿאַרקלערן דעם אינטערעס צו די ווערק, וואָס קאָנען זיין אינטערעסאַנט פֿאַר די שרײַבער פֿונעם שטאַנדפֿונקט פֿון דער שרײַבערישער טעכניק. איך האָב געהאַלטן פֿאַר מיין כוין אָפֿצושטעלן זיך אפֿ דער דאָזיקער פֿראַגע דערפֿאַר, ווייל באַ עמעצן פֿון אונדזערע שרײַבער שמוגלט זיך שוין דורך אַן אומגעזונטער אינטערעס צו דזשאַיסן.
 דאָ קאָן מען זען, וואָס באַמיט דער דאָזיקער אינטערעס צו דזשאַ- ינס. ער באַמיט קרייך גיט צו מיר מיט קונצעקטיוו, מיט מאַנטיבּוּ,

מיט ווייטארמייער, מיט שלאגלער. איב זועל בעסער מעבן קלייניקע זאכן, אָבער זייער קאָמפּליצירט, אָריגינעל, קאָנציק. דערלויבט מיר דאָס דאָזיקע שלוס־זאָרט צו פאַרענדיקן מיטן אויס־דריקן די זיכערקייט דערינ, אז אונדזער צווייטאָגיקע דיסקוסיע מיט אונדזערע וואָפּנ־כאַווייריזם — מיט די אויסלענדישע שרעבער, — וועט דערנענטערן דעם מאַמענט, וועגן ומיר וועלן קאָנען צוגויפּוואָפּן דעם ערשטן אינטערנאַציאָנאַלן צוזאַמענפּאָר פונעם פאַרבאַנד סאָוועטישע שרעבער.

דערלויבט צו האָפּן, אז אפּ אָט דעם ערשטן אינטערנאַציאָנאַלן צוזאַמענפּאָר פּוּגן די סאָוועטישע רעוואָליוציאָנערע שרעבער וועלן מיר קאָנען זאָגן, אז זינט אונדזער צוזאַמענפּאָר איז וואָפּגעקומען אַ גרויס־סאַציאַליסטישע ליטעראַטור, וואָס שטיצט זיך אפּ דער פאַרענדיקונג פונ דער בויאָג פונעם סאָציאַליזם אין פּסער, אפּן זיג פונ דער סאָציאַליסטישער רעוואָליוציע אין אַ ריי לענדער, אפּ דער דערנענטערונג פונ די בעסטע שרעבער פונעם אָפּשטאַרבנדריקן קאָפיטאַליזם מיט די פּראָלעטאַרישע שרעבער אין איינ פּאַמיליע־שע־פּער פונ געשטאַלטן פונעם נייעם לעבן, פונעם לעבן פונעם זיגערישן סאָציאַליזם. (דויערנדיקע אפּלאַדיסמענטן)

אָנהאַלט

זײַט

5	די וועלט-ליטעראטור און די מילכאָמע
12	די וועלט-ליטעראטור און די אָקטיאבער-רעוואָלוציע
14	דער קריזיס פונעם קאפיטאליזם און די שפאלטונג פון דער וועלט-ליטעראטור
16	צווישן דער פראָלעטארישער ליטעראטור און דעם פאשיזם
21	דער פאשיזם און די ליטעראטור
29	די געבורט פון דער רעוואָלוציאָנערער און פראָלעטארישער ליטעראטור
37	דזשעמס דזשאָיס אָדער מאָציאליסטישער רעאליזם
44	ש'ו סיו אָרט
50	די שפאלטונג איבן דער וועלט-ליטעראטור
54	קינסטלער, וואָס גייען צום פראָלעטאריאט
58	וויחיג ווערן די אויגן פון דער ליטעראטור

Редактор перевода А. Фрумкин. Техн. ред. М. Погостер.
Корректор И. Гутенмахер.

Сдано в производство 11/IX—34 г. Подписано к печати 21/IX—34 г.
Форм. бум. 82×10¹/₃₂. 4 п. л. 37.000 зн. в п. л.
Уп. Главлита В 96773. «Эмес» № 79. Тираж 3.000.

Типография изд-ва «Дер Эмес», Москва, Покровка, 9. Зак. № 759